

Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutus työllistymiseen

Heiskanen, Marika

2017 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutus työllistymiseen

Marika Heiskanen
Liiketalouden koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Lokakuu 2017

Marika Heiskanen

Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutus työllistymiseen

Vuosi 2017

Sivumäärä 67

Tavoitteena oli selvittää Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutusta työllistymiseen siinä yrityksessä, jossa toinen pakollinen työharjoittelu oli suoritettu. Haluttiin selvittää, kuinka moni tradenomiopiskelija työllistyi samaan yritykseen ja työllistykö opiskelija kyseiseen yritykseen työharjoittelun ansiosta. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Laurea-ammattikorkeakoulu.

Tietoperustassa perehdyttiin ammattikorkeakoulujen toimintaan ja opintojen päämääriin, sillä opiskelijoiden työelämäyhteydet ovat merkittävä osa opetussuunnitelmaa. Laurea-ammattikorkeakoulun tradenomiopintojen aikana suoritettavien pakollisten työharjoittelujen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden ammatillista kasvua ja edistää heidän elinikäistä oppimistaan. Palkkaus ja motivaatio olivat myös keskeisiä tietoperustan teemoja. Tietoperusta sisälsi myös tietoa opiskelijoiden työllistymisestä ja työllistymisen tilanteesta Suomessa.

Opinnäytetyö toteutettiin määrällistä eli kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käyttäen. Tutkimusta varten laadittiin kyselylomake, joka lähetettiin 352 Laureassa opiskeleville liiketalouden opiskelijalle. Kyselylomake laadittiin Google Forms -työkalulla ja vastauksia kyselyyn saatiin 41 kappaletta. Kaikki vastaajat olivat Laurean liiketalouden opiskelijoita, joilla oli toinen työharjoittelu suoritettu ja joilla opinnot olivat loppusuoralla.

Kyselytutkimuksen tuloksista saatiin selville, että toisella työharjoittelulla on suuri ja positiivinen vaikutus työllistymiseen. Opiskelijat saivat kokemusta opiskelemastaan alasta, heidän ammatillinen osaaminen kasvoi ja he pääsivät näyttämään omat taitonsa sekä asenteensa työtä kohtaan. Työharjoitteluiden koettiin myös parantavan CV:tä ja näin ollen helpottavan työnhakua harjoittelun tai valmistumisen jälkeen.

Johtopäätöksinä esitetään, että Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutus työllistymiseen on merkittävä. Opiskelu yritysten kanssa yhteistyössä erilaisten projektien ja harjoittelun kautta mahdollistaa sisäänpääsyn opiskelijaa kiinnostavaan yritykseen, lisää työkokemuksen määrää ja luo uusia kontakteja.

Asiasanat: ammattikorkeakoulu, tradenomi, työharjoittelu, työllistyminen.

Marika Heiskanen

The impact of the second internship on student employment among Laurea business students

Year	2017	Pages	67
------	------	-------	----

The aim was to find out the impact of business students second internship on employment in a company where the second compulsory internship had been completed. The aim was to find out how many Bachelor of Business Administration students became employed in the same company and was the internship the reason for hiring? The thesis was commissioned by Laurea University of Applied Sciences.

The information base was orientated on the activities and the study goals of the University of Applied Sciences, as the working life associations of the students are an important part of the curriculum. The purpose of compulsory internships at Laurea University of Applied Sciences is to support the professional growth of students and to promote their lifelong learning. Salary and motivation were also key themes in the information base. The information base also included information about the employment of students and the employment situation in Finland.

The thesis was executed using quantitative research method. A questionnaire was prepared for the study, which was sent to 352 Laurea business students in business administration. The questionnaire was drafted using the Google Forms tool, and 41 responses to the questionnaire were received. All respondents were students of Laurea's business economics who had their second internship completed and whose studies were at the final stage.

The results of the survey revealed that the second internship has a great and positive impact on employment. The students gained experience from the field they studied, their professional skills grew and they were able to show their own skills and attitudes towards work. Work experience was also felt to improve the CV and to facilitate job search after graduation.

In conclusion, the impact of the second internship for Laurea's business students on employment is significant. Studying in cooperation with companies through various projects and internships allows students to enter a company they are interested in, adds work experience and creates new contacts.

Keywords: University of Applied Sciences, Bachelor of Business Administration, internship, employment.

Sisällys

1	Johdanto	6
1.1	Tavoitteet, tarkoitus ja tutkimusongelma	7
1.2	Opinnäytetyön rakenne ja aiheen rajausta	7
1.3	Oma kokemus Laurean toisesta harjoittelusta	8
1.4	Oma hypoteesi	9
2	Tietoperusta.....	10
2.1	Ammattikorkeakoulut valmistavat työelämään	10
2.1.1	Laurea-ammattikorkeakoulu	11
2.1.2	Ammattikorkeakouluopiskelijoiden työelämäyhteydet.....	12
2.3	Tietoa työharjoitteluista.....	16
2.3.1	Ensimmäinen työharjoittelu	20
2.3.2	Toinen työharjoittelu	20
2.4	Työllistyminen ja tilanne Suomessa	20
2.4.1	Tradenomin työllisyystilanne	21
2.4.2	Tradenomin palkkaus	22
2.4.3	Työharjoitteluiden palkkaus	23
2.5	Työmotivaatio syntyy monen tekijän vaikutuksesta.....	24
3	Tutkimusprosessi	26
3.1	Tutkimusmenetelmä ja sen valinta	26
3.2	Kyselytutkimuksen toteuttaminen.....	28
3.3	Tutkimusraportin laadinta	30
3.4	Aineiston käsittely	31
3.5	Aineiston analysointi	32
4	Kyselytutkimus toisen työharjoittelun vaikutuksesta työllistymiseen	34
4.1	Kyselytutkimuksen tulokset	37
4.1.1	Taustatiedot	38
4.1.2	Työharjoittelu	39
4.1.3	Työllistyminen	41
4.2	Analyysi	45
4.3	Reliabiliteetti.....	46
4.4	Tutkimusvirheet.....	47
5	Johtopäätökset	48
	Lähteet	51
	Kuviot.....	54
	Taulukot.....	55
	Liitteet	56

1 Johdanto

Ammattikorkeakoulut ja yritykset tekevät nykypäivänä paljon yhteistyötä toistensa kanssa mahdollistaen opiskelijat osallistumaan työelämään liiketalouden opintojen aikana. Laurean tradenomiopiskelijat työskentelevät ja opiskelevat koko opintojensa ajan tiiviisti yhdessä yritysten ja yhteisöjen kanssa erilaisten koulun kautta saatujen projektien sekä työharjoittelun kautta (Liiketalouden koulutus 2016).

Työharjoittelut avaavat opiskelijoille mahdollisuuksia päästä tutustumaan erilaisiin työympäristöihin sekä sitä kautta selvittämään itselle kiinnostavinta suuntautumisalaa tulevaisuuden ammattia ajatellen. Opiskelija pääsee soveltamaan koulussa opittuja tietoja ja taitoja käytännön työelämässä. Lisäksi yritysten kanssa toimiminen avaa opiskelijoille myös mahdollisuuksia luoda henkilökohtaisia verkostoja työelämään sekä koti- että ulkomailla. Laureasta valmistuvat työllistyvät tilastojen mukaan erittäin hyvin. (Liiketalouden koulutus 2016.) Työharjoittelut ovat koulun ja työelämän kohtaamispaikkoja, jotka avaavat uusia mahdollisuuksia työelämään ja työllistymiseen tutkinnon suorittamisen jälkeen tai jopa jo opintojen aikana. Tradenomikoulutus tarjoaa monialaiset mahdollisuudet sijoittua työelämään liiketalouden asiantuntijoiden tehtäviin, jolloin työtehtävät vaativat kykyä suunnitella, organisoida, toteuttaa ja johtaa. Valmistumisen jälkeen opiskelijan on mahdollista perustaa esimerkiksi oma yritys, työskennellä julkisella sektorilla tai jonkin yrityksen palveluksessa. (Liiketalouden harjoittelu Laurea Lohjalla 2016.)

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Laurea-ammattikorkeakoulu ja työ toteutetaan osana Laurean tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Tutkimuksen tekemiseksi on laadittu kirjallinen toimeksiantosopimus, jonka johdosta Laurean on mahdollista hyödyntää opinnäytetyön kautta saatuja tuloksia omaan tarkoitukseensa parhaalla näkemällään tavalla.

1.1 Tavoitteet, tarkoitus ja tutkimusongelma

Tämän opinnäytetyön tavoite on selvittää Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutusta työllistymiseen siinä yrityksessä, jossa työharjoittelu on suoritettu. Tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa tietoa siitä, kuinka merkittävä työllistävä vaikutus työharjoitteluilla voi olla sekä löytää yhteyksiä toisen työharjoittelun, työelämän ja työllistymisen välillä.

Tutkimusongelma on seuraava: kuinka suuri osa Laurean tradenomiopiskelijoista työllistyi samaan yritykseen, jossa suoritti toisen työharjoittelunsa? Tutkimus käsittelee ja selvittää sitä, työllistykö opiskelija kyseiseen yritykseen työharjoittelun ansiosta. Mikäli opiskelija ei työllistynyt toisen työharjoittelupaikan yritykseen, niin mitkä olivat syyt siihen? Tutkimus pyrkii löytämään mahdollisimman luotettavan ja tarkan vastauksen tutkimusongelmaan määrällisellä tutkimusotteella.

1.2 Opinnäytetyön rakenne ja aiheen raja

Opinnäytetyön tietoperustan tarkoituksena on helpottaa lukijaa ymmärtämään tutkimuksen ilmiökenttää kokonaisvaltaisesti. Opinnäytetyössä on tietoa ammattikorkeakoulujen tehtävistä ja tavoitteista sekä tietoa Laureasta ammattikorkeakouluna ja työelämäyhteyksien mahdollistajana. Lisäksi tietoperustassa on asiaa tradenomeista, työharjoitteluista, työllistymisestä, palkkauksesta sekä motivaatiosta.

Tutkimus kohdistuu Laurea-ammattikorkeakoulun liiketalouslinjan suomalaisiin opiskelijoihin, jotka ovat suorittaneet toisen työharjoittelun kokonaisuudessaan. Toisen työharjoittelun suoritusajankohta on yleensä opintojen loppupuolella, jonka vuoksi otanta tutkimusta varten suoritettiin Laureasta lähiaikoina valmistuvien opiskelijoiden joukosta. Tutkimuksen perusjoukkoon ei ole sisällytetty ulkomaalaistaustaisia degree- eikä yamk-opiskelijoita, jotka ovat pääasiassa töissä koko ajan opintojen ohella. Otokseen valituilla opiskelijoilla valmistuminen tapahtuu todennäköisesti vuoden 2017 keväänä. Otoksen opiskelijoilla oli suoritettuna yli 180 opintopistettä ja lisäksi heidän toinen työharjoittelunsa oli hyväksytysti suoritettu. Kyseisillä hakukriteereillä löytyi yhteensä 322 Laurean liiketalouden opiskelijaa, joille tutkimuskysymykset lähetettiin kirjallisesti sähköpostilla vastattaviksi.

Tutkimuksen aiheen valintaan vaikuttivat omat kokemukseni Laurean työharjoitteluista. Työllistyin itse toisen työharjoittelun avulla ja tästä heräsi mielenkiinto sitä kohtaan, kuinka paljon muiden liiketaloutta opiskelevien toinen työharjoittelu vaikuttaa heidän työllistymiseensä samassa yrityksessä.

1.3 Oma kokemus Laurean toisesta harjoittelusta

Suoritin toisen työharjoitteluni yrityksessä, joka kiinnosti minua ja pystyin kuvittelemaan itseni kyseiselle alalle. Harjoittelupaikkaan hakeminen ja sen saaminen ei ollut omalla kohdallani mikään itsestäänselvyys.

Laurean sähköpostiin oli tullut Nummelassa olevasta pankista kesätyöntekijää hakeva työpaikkailmoitus. En ollut paikkaa hakenut, koska en ollut käsittänyt kuinka tärkeää olisi ollut opintojen loppuunsaattamisen kannalta saada kesäksi työharjoittelupaikka. Huomasin kuitenkin, että Laurean sähköpostiin oli tullut myös tieto Lohjalla sijaitsevasta toisesta pankista, johon haettiin palkatonta työharjoittelijaa. Lähetin hakemuksen, pääsin haastatteluun ja sain lopulta kyseisen paikan. Olin tämän paikan lisäksi laittanut samoihin aikoihin nettisivujen kautta avoimen hakemuksen Lohjalla olevaan pankkiin, joka oli samaa yritystä Nummelan pankin kanssa. Heillä ei ollut työharjoittelupaikka edes haussa, mutta päätin silti lähestyä yritystä. Soitin konttorinjohtajalle ja neuvottelin itselleni mahdollisuuden päästä haastatteluun. Minulle myös soitettiin saman yrityksen pääkonttorilta Helsingistä ja pyydettiin myös sinne haastatteluun. Kieltäydyin haastattelusta hankalan työmatkan vuoksi.

Pääsin Lohjan konttoriin haastatteluun, jossa kävi ilmi, että Lohjalle ei ole tarvetta kesätyöntekijälle, koska heidän kesätyöntekijänsä on ollut kaksi edellistä vuotta sama henkilö. Haastattelu kesti kokonaisuudessaan kaksi tuntia, ja sen seurauksena lopulta sain kesätyöntekijän paikan toisesta työntekijästä huolimatta. Tästä syystä hylkäsin Lohjalta toisesta pankista saamani työtarjouksen. Pääsin juuri sinne, minne olin halunnut ja kaiken lisäksi minulle maksettiin palkkaa tekemästani työstä. Kahdessa viikossa olin onnistunut hakemaan kahteen eri pankkiin työharjoitteluun, sain kutsun kolmeen eri työhaastatteluun sekä sen lisäksi olisin saanut molemmat hakemani paikat. En ole koskaan ollut niin ylpeä itsestäni.

Harjoittelun aikana huomasin, kuinka paljon hyödyllistä tietoa olin oppinut koulussa sekä pääsin kokeilemaan olisiko tämä suuntautuminen itselle kaikkein miellyttävin ja kiinnostavin. Mielestäni koulussa opetetut asiat tulevat käytännön työssä merkittävästi esille. Työharjoittelun aikana pääsin soveltamaan opinnoissa omaksuttuja tietoja ja taitoja käytännössä. Samalla se myös ohjasi kulkemaan oikeaan suuntaan ehkä alkavaa tulevaisuuden työuraa antaen merkittävän mahdollisuuden saada samalla työsuhteen yrityksessä.

Työharjoittelu oli minulle suuri motivaation lähde, ja hyvin työstäni suoriutuneena pääsin vielä hakemaan vakituista työsuhdetta kyseisestä yrityksestä. Kaiken tämän pääsin kokemaan pakollisen koulun työharjoittelun takia. Suorittamani työharjoittelu on auttanut minua suuresti oman työurani suunnittelussa. Olen päässyt sisälle pankkialalle ja oppinut sieltä niin paljon asioita, että haluan jatkaa edelleen samassa yrityksessä työskentelyä ja oppia entistä

enemmän. Olen tyytyväinen siihen, että suoritin toisen työharjoitteluni opintojeni loppuvaiheessa, sillä se mahdollisti minun hakea vakituista työpaikkaa opiskelujen ohelle. Yritykseen harjoittelijapaikan saaneena on helpompi lähteä etsimään uusia haasteita ja alkaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan. Mitä enemmän aikaa kuluu sitä vaikeampi on saada haluamansa työpaikka, jos yritykseen on sillä välin otettu uusia henkilöitä, joilla saattaa olla etulyöntiasema paikkoja hakiessa. Työharjoittelun suoritettuani kyseisessä konttorissa ei kuitenkaan ollut mahdollista saada pitempää työsuhdetta. Hain yrityksen sisällä muihin toimipisteisiin ja lopulta sain vakituisen työsuhteen.

1.4 Oma hypoteesi

Hypoteesit voidaan luokitella joko tieteellisiksi tai tilastollisiksi. Tieteellinen hypoteesi johdetaan yleensä teoriasta tai aiemmista tutkimuksista tehtynä olettamuksena.

Tilastollisissa hypoteesissa tehdään usein olettamus otoksen perusjoukon jakaumasta, esimerkiksi minkälaisia eroavaisuuksia tai samankaltaisuuksia muuttujien väliltä löytyy. Monet määrällisen analyysin menetelmät rakentuvat tilastollisen hypoteesin pohjalta. (Hypoteesin testaus 2017.)

Hypoteesi esitetään ennen tutkimuksen toteuttamista väitteenä ja sen pätevyyttä tulee arvioida tutkimuksen lopussa (Hypoteesi 2017).

Oma hypoteesini tutkimukselle on se, että toisella työharjoittelulla on suuri merkitys opiskelijan työllistymiseen. Se edesauttaa opiskelijaa käymään läpi työnhaku- ja rekrytointiprosessin sekä vahvistaa opiskelijan ymmärrystä työelämästä sekä toimimisesta yhteisön jäsenenä. Opiskelijan motivaatio kasvaa, kun pääsee tekemään omaa alaa vastaavia töitä. Pitempiaikaisen työsuhteen eteen, opiskelija on valmis kehittämään itseään.

Työharjoitteluiden järjestäminen hyödyttää sekä opiskelijaa että työharjoittelijan palkkaavaa yritystä. Yrityksillä saattaa on pulaa hyvistä työntekijöistä ja työharjoittelun kautta yritys pääsee näkemään opiskelijan motivoituneisuutta työtään kohtaan ja voivat näkemänsä perusteella tehdä valinnan haluavatko jatkaa työsuhdetta opiskelijan kanssa vai ei. Opiskelija taas pääsee luomaan ja rakentamaan suhteita uusiin ihmisiin ja näkemään mitä työ sisältää käytännössä. Kuvittelen yritysten etsivän pääasiassa opiskelijoita, joilla on opinnot loppusuoralla, sillä yritys voi näin ollen palkata opiskelijan suoraan töihin hänen työharjoittelunsa päätyttyä.

2 Tietoperusta

2.1 Ammattikorkeakoulut valmistavat työelämään

Ammattikorkeakoulujen tehtävät, opintojen tavoitteet ja päämäärät sekä niiden rakenne on laissa määritelty. Ammattikorkeakoululaissa (932/2014, 4 § & 6 §) on mainittu, että koulun on tuettava opiskelijan ammatillista kasvua ja edistää elinikäistä oppimista. Lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävänä on kehittää opiskelijaa toimimaan osana työyhteisöä, kehittyä ammatillisesti sekä kasvattaa omaa sivistystasoa. (Ammattikorkeakoululaki 2014/932.) Tavoite on valmentaa opiskelija suuntaamaan ammatillisiin asiantuntijatehtäviin ja saamaan tarvittavat välineet sinne pääsemiseksi (Liiketalouden koulutus 2016). Keskeisiä ulottuvuuksia ammattikorkeakoulutoiminnan tulevaisuutta ajatellen ovat yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja yhteyskunnallinen vuorovaikutus (Lindström & Kuparinen 2016, 7.) Ammattikorkeakoulujen ja yritysten välinen yhteistyö tiivistyy tämän tavoitteen toteuttamiseksi ja opetus ammattikorkeakouluissa perustuukin työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin, tutkimukseen sekä elinkeinorakennetta uudistavaa kehittämis- ja innovaatiotoimintaan (Haikola 2009, 8).

Erilaiset tutkimus- ja kehitysprojektit toimivat oppimisen mahdollistajina ja luovat työelämä- ja yrittäjäyystaitoja. Ammattikorkeakoulut toimivat omalla alueellaan aluekehittäjän roolissa ja projektien kautta ne pystyvät olemaan vuoropuhelussa muiden korkeakoulujen, yrityselämän, julkisen sektorin sekä kolmannen sektorin välillä. (Hautala, Ojalehto & Saarinen 2012, 10.) Työharjoittelut ja usein myös opinnäytetyöt toteutetaan yhteistyössä yritysten ja yhteisöjen kanssa. Vuorovaikutus työelämän kanssa antaa hyvät työnsaantimahdollisuudet valmistumisen jälkeen. (Työharjoittelu - liiketalous 2016.)

Ammattikorkeakouluissa tulee noudattaa opetuksen järjestämisestä annettuja säännöksiä ja ohjeita, mutta niiden puitteissa ammattikorkeakouluilla on vapaus tehdä muutoksia opetussuunnitelmiin (Ammattikorkeakoululaki 2014/932). Tämän vuoksi ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmat saattavat poiketa toisistaan, mutta päämäärä kaikessa opetuksessa on sama. Opetussuunnitelmaan kuuluu perus- ja ammattiopintoja, opiskelijan vapaasti valittavia opintoja sekä työelämän kanssa yhteistyössä tehtävät harjoittelut. Jokaisella ammattikorkeakoululla on koulutusvastuu ja koulujen tulee tehdä aktiivisesti yhteistyötä elinkeino- ja muun työelämän kanssa sekä Suomessa että ulkomailla (Haikola 2009, 8). Ammattikorkeakoulujen ja yritysten yhteistyön lisääntyessä koulutusohjelmat on laadittu sen mukaisiksi, että oppilailla on parhaat mahdollisuudet työllistyä valmistuttuaan (Liiketalouden koulutus 2016.) ”Oppiminen perustuu yksilön toimintaan ja siitä kertyviin käytännön kokemuksiin, joissa sosiaalinen vuorovaikutus toisten opiskelijoiden, opettajien ja työelämän toimijoiden välillä on merkittävässä roolissa” (Kotila & Mäki 2015, 53).

Suomessa korkeakouluun hakee vuosittain noin 150 000 henkilöä ja noin 53 000 henkilöä aloittaa tutkintoon johtavan koulutuksen 28 eri korkeakoulussa.

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaa vuosittain vajaa 23 000 ja maisterin tutkinnon vajaa 15 000 henkilöä. (Kotila & Mäki 2015, 5.) Ammattikorkeakoulusta riippuen opintojen laajuus kokonaisuudessaan on 210-270 opintopistettä ja opiskeluaika 3,5 - 4,5 vuotta.

Ammattikorkeakoulutuksen keskipisteenä on työelämälähtöisyys. ”Työelämälähtöisyys näyttäytyy parhaiten harjoittelun, opinnäytetyön ja erilaisten työelämään sisällytettyjen opintojen tai projektien kautta. Eryteisesti opinnäytetyö ja harjoittelu tuovat aidon työelämän mukaan opintoihisi”. (Haikola 2009, 12.) Yritys- ja työmaailma muuttuu myös jatkuvasti ja työelämän tarpeet huomioidaan ammattikorkeakouluopetuksessa. Koulutuksella annetaan valmiudet toimia muuttuvassa yhteiskunnassa sekä selvittää työelämän muutoksista.

Opiskelijoiden on mahdollista suorittaa osa opinnoistaan tai työharjoittelu ulkomailla, jolloin he pystyvät hankkimaan kansainvälistä kokemusta omalta alaltaan. Opiskelijavaihdot ovat lisääntyneet huomasti. Ammattikorkeakoulut mahdollistavat teoreettisen tietopohjan ja käytännön ammattitaito tulee yritysten kanssa yhteistyössä tehdyistä projekteista ja työharjoitteluista. Ammattikorkeakouluun hakeutuvat opiskelijat yleensä arvostavat käytännönläheistä ja työelämälähtöistä opetustapaa. Aito työelämä kytkeytyy opintoihin koko opiskeluajalla. (Haikola 2009, 4-12.)

2.1.1 Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurean kuvaillaan olevan palveluinnovaatioiden ammattikorkeakoulu, jonka päätarkoituksena on tuottaa ja toteuttaa työelämä- ja käytännönläheistä koulutusta sekä tukea aluekehitystä käyttäen Learning by Developing (LbD) -toimintamallia (Laurea työnantajana 2016).

Laurean pedagoginen malli auttaa opiskelijoita oppimaan ja tekemään yhteistyötä muiden opiskelijoiden, asiantuntijoiden ja alueen toimijoiden kanssa. Näin he pystyvät yhdessä kehittämään ja suunnittelemaan sekä rakentamaan käyttäjälähtöistä innovaatiotoimintaa.

Laurean toiminta ulottuu laajalle alueelle Uudellamaalla. (Lindström & Kuparinen 2016, 7).

Ammattikorkeakoulu tarjoaa 16 eri koulutusohjelmaa seitsemällä eri kampuksella. Kymmenen koulutusohjelmaa on suomeksi ja loput kuusi toteutetaan kokonaan englannin kielellä.

Kampukset sijaitsevat Lohjalla, Leppävaarassa, Otaniemessä, Tikkurilassa, Keravalla, Hyvinkäällä ja Porvoossa. Laurean tarjoamiin koulutusmahdollisuuksiin sisältyy

kauneudenhoito, sairaanhoito, terveydenhoito, matkailu- ja palveluliiketoiminta, sosionomi, rikosseuraamusala, turvallisuusala, liiketalous, tietojenkäsittely sekä fysioterapeuttikoulutus.

Laureassa on mahdollista suorittaa opintoja päivä- tai monimuotototeutuksena sekä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kautta. Kaiken kaikkiaan opiskelijoita opiskelee Laureassa

7500-8000. (Esitteet 2016.) Kansainvälisiä opiskelijoita Laureassa opiskelee noin 550 (Laurea-ammattikorkeakoulu 2016).

Yritysmuodoltaan Laurea-ammattikorkeakoulu on osakeyhtiö, ja liikevaihtoa yrityksellä on noin 50 miljoonaa euroa. Laurea työllistää noin 500 henkilöä ja opiskelijat pääsevät vaikuttamaan, kehittämään ja olemaan osana Laurean toimintaa yhdessä henkilöstön ja työelämän kanssa. (Laurea työnantajana 2016.) Laurean pyrkimys on kouluttaa opiskelijoista kykeneväisiä kehittämään uutta tietoa ja sitä kautta omaa alaa sekä työelämää. Oppiminen tapahtuu erilaisten tutkimusten, ihmisten ja työelämän kanssa yhteistyössä. Opintoihin sisältyy yritysten kanssa tehtäviä kehittämishankkeita, jotka antavat mahdollisuuden omanlaiseen ja luovaan lähestymistapaan yrityksiä kohtaan. Se antaa opiskelijoille aitoa tietoa työelämästä sekä opiskeltavasta alasta sekä auttaa työllistymään oman alan asiantuntijatehtäviin. (Haikola 2009, 94.)

Laurean strategian mukaan missiona on olla halutuin ratkaisukumppani Uudellamaalla vuoteen 2020 mennessä (Lindström & Kuparinen 2016, 7). Tahtotilana on lisäksi olla metropolialueen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyn kansainvälinen kehittäjä. Opiskelijat halutaan ohjata työelämään vastuullisina ja eettisinä asiantuntijoina, joilla on sivistystä ja osaamista arvioida ratkaisuja ja niiden kestävyyttä, tavoitella tuloksia, tuottaa vaikuttavuutta sekä halua ja kykyä ajatella ihmisystävällisesti. Laurea haluaa tarjota opiskelijoilleen tutkinnon lisäksi ohjausta tulevaisuuden työelämää varten, sillä siihen kuuluu jatkuvaa uuden opiskelua, itsensä kehittämistä ja menestymistä muuttuvassa työelämässä. (Aminoff & Korhonen 2016, 11.)

Vuoden 2015 syksyn haussa korkeakoulukoulutuslinjalle haki kaiken kaikkiaan 154 500 henkilöä. Ensisijaisesti näistä hakijoista 88 500 haki ammattikorkeakouluihin ja loput 66 000 yliopistoihin. Aloituspaiikkoja vuoden 2015 aikana vapautui yhteensä 27 500 kappaletta ammattikorkeakouluihin ja 18 500 yliopistoihin. Laureaan hakemuksia jätettiin yhteensä noin 16 000, joista 1211 sai aloituspaikan. (Korkeakoulujen kevään 2015 yhteishaku menestys Laurealle 2015.) Laurea-ammattikorkeakoulu vietti lukuvuonna 2016-2017 25-vuotisjuhlavuotta. Siihen mennessä Laureasta oli valmistunut yhteensä 22 000 opiskelijaa. (Aminoff & Korhonen 2016, 11.)

2.1.2 Ammattikorkeakouluopiskelijoiden työelämäyhteydet

Ammattikorkeakoulujen ja työelämän yhteyttä painotetaan jatkuvasti enemmän ja enemmän. Ammattikorkeakouluopiskelijat pääsevät tekemään yhteistyötä monien yritysten ja yhteisöjen kanssa heti ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien erilaisten projektien, tutkimusten ja harjoittelun kautta. Opiskelijoiden olisi hyvä ymmärtää, kuinka suuri työllistävä vaikutus ammattikorkeakoulun järjestämällä työelämäyhteyksillä voi olla. Kaikkiin työelämäyhteyksiin kannattaa aina panostaa aina täysillä, sillä niiden kautta voi päästä esimerkiksi laittamaan omaa urapolkua aluilleen. Opiskelijoiden kannattaa koko opintojen ajan olla tarkkaavaisia ja

aktiivisia sekä tarttua sellaisiin projekteihin mitkä heitä oikeasti kiinnostavat. (Haikola 2009, 81.) Monien opiskelijoiden mielestä ammattikorkeakoulujen työelämäyhteyksissä olisi kuitenkin parantamisen varaa. Opiskelijat haluaisivat, että koulun luennoilla käytäisiin läpi enemmän käytännön työelämää koskevia kysymyksiä, esimerkiksi työsopimusasioita, työehtosopimuksia, työn hakemisesta, palkkausta, pätkätoita sekä muihin työn virallisiin puoliin kuuluvia asioita. Harjoittelupaikan saamiseen vaikuttaa suuresti se, että tietää mitä paikkoja opiskelijan on mahdollista hakea ja minkälaiset paikat lasketaan harjoitteluksi. (Zacheus 2009, 14-17.) Tradenomi voi valmistuttuaan työllistyä esimerkiksi toimisto-, markkinointi-, myynti-, osto-, rahoitus-, taloushallinto-, johto/esimies-, suunnittelu-, kehitys-, konsultointi-, koulutus- tai viestintä/mediatehtäviin (Lehtonen 2016).

Työharjoittelut ovat yksi suuri ja merkittävä osa opetussuunnitelmaa. Työnantajat arvostavat alan kokemusta ja osaamista, siksi harjoittelu on erinomainen tapa saada jalka oven väliin ja näyttää oma osaaminen yrityksessä. Opiskelija pääsee luomaan oman kuvan yrityksestä harjoittelun aikana ja saa selville onko kyseinen paikka se oma juttu. Hyvin hoidetut harjoittelut auttavat opiskelijaa työllistymään valmistumisen tai jopa suoraan harjoittelun jälkeen ja opiskelijalle saatetaan tarjota työsuhteen jatkoa samasta yrityksestä. Käytännön työssä oppii sellaisia tietoja ja taitoja, joita tarvitsee työelämässä menestymiseen. Näitä taitoja ovat muun muassa tavoitteellisuus, viestintätaidot, ryhmätyö- ja tiimitaidot sekä ajankäytön ja paineen hallinta. Työharjoittelu on myös hyvä paikka luoda uusia kontakteja, verkostoitua sekä kehittää omaa ammatillista osaamista. Suurimman hyödyn opinnoista saa, kun yhdistää syventävät opinnot, opinnäytetyön ja harjoittelun yhteen nippuun. (Haikola 2009, 81.)

Ennen harjoitteluun menoa opiskelijan kannattaa itsenäisesti miettiä millaisissa asioissa hän haluaa kehittyä ja millaista tietotaitoa kartuttaa. Huolellinen valmistautuminen, tavoitteiden asettaminen sekä oma innokas asenne auttavat saamaan kaiken mahdollisen hyödyn harjoittelusta irti. Koulussa opittu teoria yhdistyy käytäntöön harjoittelun aikana, jolloin opiskelija pääsee itse soveltamaan opittuja asioita, oivaltamaan uutta sekä kehittymään ammatillisesti. Opiskelija oppii työelämän kautta itsestään ja kiinnostuksen kohteistaan lisää sekä saa hänet pohtimaan viihtyisikö hän kyseisen yrityksen työtehtävissä tulevaisuudessa. Harjoittelu antaa mitä parhaan mahdollisuuden tutustua yrityksen työkuulttuuriin ja edistää omaa työllistymistä. (Haikola 2009, 18-19.)

Opiskelija ei suinkaan ole ainut, joka hyötyy harjoitteluista. Työnantajilla on mahdollisuus rekrytoida yritykseensä tuoretta osaamista ja saavat mahdollisesti samalla työympäristöön erilaisia näkökulmia ja kehitysideoita. Opiskelija saattaa myös olla kiinnostunut tekemään kyseiselle yritykselle opinnäytetyön, jonka organisaatio saa omaan käyttöönsä ja voivat hyötyä sen sisällöstä ja siihen tehdystä tutkimuksesta. Harjoittelut lisäävät organisaation

tunnettavuutta opiskelijoiden keskuudessa ja sitä kautta houkuttelee potentiaalisia työnhakijoita yritykselle. Ammattikorkeakoulu hyötyy harjoittelujaksosta myös, sillä opettajat saavat lisää työelämän ammattitaitoa ajankohtaisilla tiedoilla muualla olevasta työelämästä ja erilaisista yrityksistä. Koulut voivat näin ollen pitää opetustaan ajan tasalla, kehittää sitä tarpeiden mukaisesti sekä vastata muuttuvaan työelämään nopeasti samalla saaden lisää yhteistyökumppaneita yritysmaailmasta. Ammattikorkeakoulujen tunnettavuus lisääntyy myös harjoitteluiden kautta. (Haikola 2009, 18-19.)

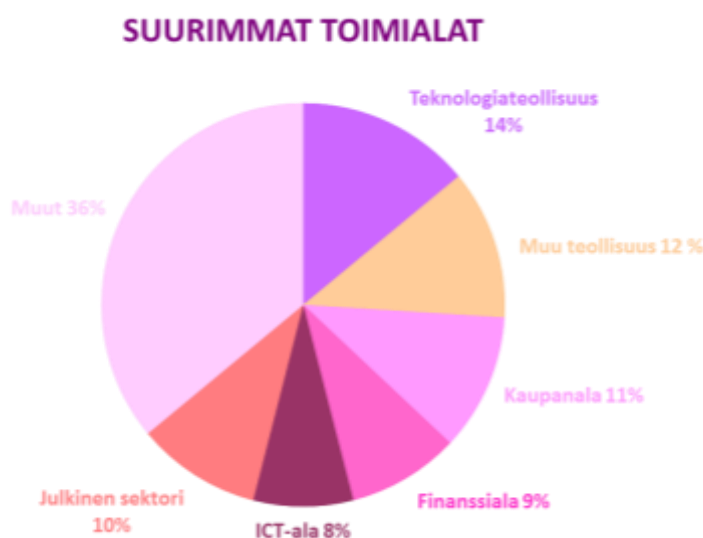
Ammattikorkeakoulut järjestävät työharjoitteluiden lisäksi monia muitakin mahdollisuuksia lähestyä yrityksiä ja oppia niistä uutta. Vierailevia luennoijia käy tasaiseen tahtiin korkeakouluissa kertomassa erilaisista työpaikoista, suuntautumismahdollisuuksista työelämässä, yrityksen toiminnasta tai muusta oppilaitoksen toivomasta asiasta. Messuilla ja erilaisissa seminaareissa on paljon mielenkiintoisia asioita kuultavaksi. Tilaisuuksiin kannattaa aina mennä avoimin mielin ja positiivisella asenteella, sillä koskaan ei tiedä mistä itselle sopiva harjoittelupaikka tai opinnäytetyön aihe löytyy. Työura saattaa päästä alulle mitä erikoisimmista paikoista ja vähiten sitä odottamatta. Tilaisuuksista voi omaksua paljon uutta sekä oppia ymmärtämään mikä itseä kiinnostaa ja mihin alalle mahdollisesti suuntautua opintojen jälkeen. Henkilöiden kanssa pääsee juttelemaan kasvokkain, pääsee luomaan uusia kontakteja työelämää varten ja luennoijilta voi saada hyviä vinkkejä tulevaisuutta varten. Yritysvierailut ja työelämäprojektit kuuluvat myös ammattikorkeakoulun tarjoamiin työelämäyhteyksiin. (Haikola 2009, 81.)

2.2 Tradenomitutkinnon kautta työelämään

Bachelor of Business Administration, suomeksi Tradenomi on alempi ammattikorkeakoulututkinto, jonka opintojen laajuus on yhteensä 210 opintopistettä. Opintoihin sisältyy 30 opintopisteen työharjoittelu, 15 opintopisteen opinnäytetyö sekä markkinoinnin, tietotekniikan, laskentatoimen, johtamisen, yrittäjyyden, kielten ja kansainvälisyyden kurseja. Opetussuunnitelmaan kuuluvat kieliopinnot ovat verrattavissa vaatimukseltaan yliopiston kielikursseihin. Koulutuksen ohjeellinen suoritus aika on 3,5 vuotta. (Tradenomitutkinto 2016.)

Tradenomikoulutukseen ohjaava yhteishaku järjestetään kaksi kertaa vuodessa: keväisin ja syksyisin ja vuosittain opinnot aloittaa noin 7500 opiskelijaa nuoriso- tai aikuiskoulutuksessa (Tietoa tradenomeista 2016). Tradenomiksi voi opiskella 23 eri ammattikorkeakoulussa ympäri Suomea joko suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Koulutukseen pääsemiseksi vaaditaan lukio tai ammatillinen tutkinto pohjalle. Tarjonta kieli- ja koulutusohjelmissa vaihtelee kuitenkin ammattikorkeakouluittain. (Tradenomitutkinto 2016.)

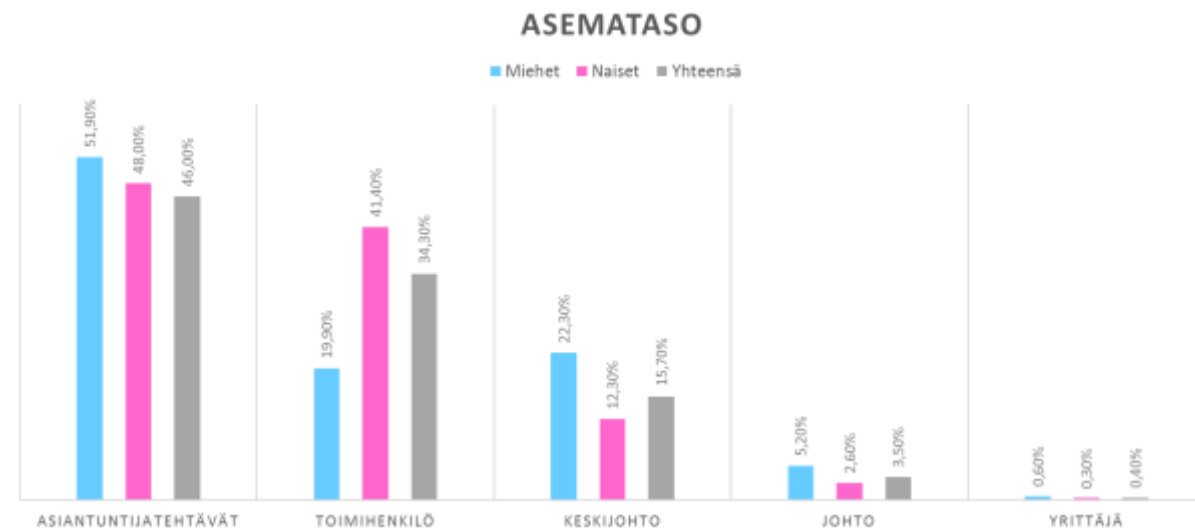
Vuosittain tradenomeja valmistuu keskimäärin reilu 5000. Valmistuneista noin 80 % valmistuu nuorisokoulutuksesta ja noin 20 % aikuiskoulutuksesta (Tradenomitutkinto 2016). Koulutuksen päätavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisimman laaja tietotaito ja sitä kautta valmistaa opiskelija työelämän asiantuntija- ja esimiestehtäviin. Lisäksi tavoitteena on tarjota opiskelijoille koulutuksen myötä laaja-alainen ammatillinen osaaminen ja sitä hyödyntämällä heidän pitäisi kyetä kehittämään omaa ammattialaa muuttuvan työelämän mukaisesti. Urasuunnittelua korostetaan ammattikorkeakouluissa yhä aikaisemmassa vaiheessa. Tradenomeilta odotetaan, että he valmistumisen jälkeen seuraavat alan kehitystä, sillä työelämä muuttuu jatkuvasti, tieto vanhenee ja työntekijöiltä vaaditaan joustavuutta sekä muutoksen hallintaa. Ammattikorkeakoulu kannustaa opiskelijoita jatkuvaan kouluttautumiseen, jonka avulla he pystyvät hankkimaan erityisosaamista itselleen nopeasti ja tehokkaasti. (Tietoa tradenomeista 2016.) Työelämässä tradenomeilta vaaditaan hyviä kieli- ja viestintätaitoja, kykyä suunnitella, organisoida, toteuttaa ja johtaa. Heidän tulee osata myydä, markkinoida, kehittää palveluita, verkostoitua sekä hoitaa taloushallinnon tehtäviä. Ammattikorkeakoulutuksen on tarkoitus antaa parhaat mahdolliset valmiudet näihin tekemällä tiivistä yhteistyötä yritysten ja yhteisöjen kanssa. (Esitteet 2016.)

Kuvio 1: Tradenomien sijoittuminen eri toimialoille (TRAL:n jäsentutkimus 2011)

Tradenomitutkinto ei suoraan työllistä opiskelijaa tiettyyn ammattiin, vaan erilaisia työllistymismahdollisuuksia on paljon. Tradenomiliitto TRAL ry:n tekemän tutkimuksen mukaan suurin osa (noin 90 %) ammattikorkeakoulusta valmistuneista tradenomeista työskentelee yksityisellä sektorilla ja loput (noin 10 %) työskentelee julkisella sektorilla valtion tai kunnan työtehtävissä. (Lehtonen 2016.) Suurimmat tradenomeja työllistävät toimialat (Kuvio 1) ovat teknologia- ja tietotekniikan palvelualat (14 %), muu teollisuus (12 %), kaupanala (11 %), julkinen sektori (10 %), finanssiala (9 %) ja ICT-ala (8 %).

36% tradenomeista sijoittuu kuitenkin muille, kuin edellä mainituille toimialoille. (TREL:n jäsentutkimus 2011.)

Kuvio 2: Tradenomien asematasot työelämässä (TRAL:n jäsentutkimus 2011)

Tradenomit sijoittuvat työelämässä erilaisiin toimiasemiin (Kuvio 2): asiantuntijatehtäviin (46 %), toimihenkilön tehtäviin (35 %), keskijohtoon (15 %), johtoon (4 %) sekä yrittäjän tai ammatinharjoittajan tehtäviin (1 %). Tradenomi voi valmistuttuaan työllistyä esimerkiksi erilaisiin toimistotehtäviin, markkinoinnin, myynnin tai oston tehtäviin, rahoituksen tai taloushallinnon tehtäviin, asiakas- tai potilastyöhön, johto- tai esimiestehtäviin, suunnittelu- tai kehitystehtäviin, konsultointi tai koulutus tehtäviin, viestintä- tai mediatyöhön (Lehtonen 2016). Työnimikkeitä tradenomille voi olla esimerkiksi myynti-, myymälä- tai talouspäällikkö, myyjä, palveluneuvoja, pankkitoimihenkilö, palkanlaskija, toimitusjohtaja, henkilöstösuunnittelija, sihteeri, kirjanpitäjä tai assistentti. (Tradenomi (AMK), liiketalous... 2010.) Tradenomien merkitys Suomen talouselämälle on suuri, sillä se valmistaa opiskelijoita niin moniin eri asiantuntijatehtäviin (Lampikoski 2010, 5).

2.3 Tietoa työharjoittelusta

Työharjoittelut ovat erinomainen tapa toteuttaa ammattikorkeakoulun koulutustehtävää ja perinteisesti niitä onkin pidetty yhtenä tärkeimmistä välineistä opiskelijoiden ammatillisen osaamisen lisäämiseksi. Opiskelijat saavat ammatillisen harjoittelun kautta käytännön kokemusta ja tilaisuuden huomata opiskelun merkityksen suhteessa työelämän taitovaatimuksiin. He saavat mahdollisuuden tunnistaa oman osaamisen kehityskohtia, jolloin motivaatio opiskeluun ja tutkinnon loppuun suorittamiseen kasvaa. (Ahola, Kivelä & Nieminen 2005, 86.)

Ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmaan sisältyvillä harjoittelujaksoilla on useita eri nimityksiä: harjoittelu, ohjatut harjoittelut ja ammatilliset harjoittelut. Harjoittelulla yleensä viitataan opintojen varhaisessa vaiheessa suoritettavaan harjoitteluun ja on luonteeltaan lähinnä työelämään tutustumista. Ammatillinen harjoittelu sen sijaan mielletään opintojen syventävässä vaiheessa suoritettavaan harjoitteluun, jossa painotetaan ammatillista kehittymistä ja asiantuntijuuden kasvua. (Ahola ym. 2005, 87.)

Opiskeltavat alat ja korkeakoulut ovat erilaisia, ja siksi harjoittelumäärät sekä käytännöt opinnoissa poikkeavat toisistaan. Työharjoittelut ovat opintoviikoissa mitaten laajin ammattikorkeakoulujen tarjoama kontakti työelämään. Ammatillisen koulutuksen ajatusmallina on toiminut ajatus siitä, että oppi tapahtuu ensin teoreettisesti luokahuoneissa ja tämän jälkeen opittua voidaan harjoitella käytännön työelämässä. (Ahola, Kivelä & Nieminen 2005, 86.) Kouluoppiminen on usein yksilösuorituksena toteutettua pään sisällä tapahtuvaa työskentelyä kirjoittamalla, piirtämällä ja lukemalla. Koulussa pyritään opettamaan yleispäteviä taitoja ja periaatteita, joita pystyy soveltamaan useassa eri ympäristössä. Työssä ja harrastuspiireissä oppiminen tyypillisesti tapahtuu toimimalla ryhmässä. Olennaisena osana ei ole ulkoa muistaminen ja toistaminen vaan esimerkiksi toiminnan tehokkuuden ja taloudellisuutta lisäävien välineiden etsiminen, tunnistaminen ja hyödyntäminen. Työympäristö tarjoaa haasteita ja laittaa opiskelijat ratkaisemaan eteen tulevia ongelmia ja päättämään niihin ratkaisuja. (Virolainen 2006, 18.)

Laajuudeltaan harjoittelut ovat koulutusohjelmasta riippuen 30-120 opintopistettä. Tuntimäärällisesti yhden opintopisteen suorittamiseksi tarvitaan keskimääräisesti noin 27 työtuntia. Kaikille korkeakouluissa suoritettaville opinnoille yhteistä on se, että harjoittelun suorittamispaikka tulee olla yhteydessä omaan koulutusalaan, jolloin opiskelija pääsee soveltamaan koulussa opittuja tietoja ja taitoja käytännön työelämässä. Lisäksi harjoitteluilla tuetaan opiskelijan ammatillista kasvua, valmennetaan alan työtehtäviin, perehdytetään työn sosiaaliseen ympäristöön sekä kehitetään opiskelijan ongelmanratkaisutaitoja. Harjoittelu on mahdollista suorittaa joko kotimaassa tai ulkomailla. Myös yrittäjänä työskentely tai taiteellinen työ hyväksytään harjoittelun suorittamispaikaksi, mikäli harjoittelun ehdot täyttyvät. Ulkomailla suoritettavan työharjoittelun tavoitteena edellisten lisäksi on vieraaseen kulttuuriin perehtyminen, kielitaidon ja kommunikaatiotaitojen kehittäminen. Harjoittelut ovat ammattikorkeakouluissa aina ohjattuja ja ne arvioidaan harjoittelun tavoitteiden saavuttamisen perusteella. (Haikola 2009, 19.)

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla harjoittelu on merkittävä osa ammattikorkeakoulututkintoa. Laurean ammattikorkeakoulun liiketalouden opetussuunnitelmaan kuuluu kaksi pakollista työharjoittelua, joiden avulla vaaditut

työelämäyhteydet toteutuvat osana opetusta. Koko tutkinnon laajuus on 120 opintopistettä, josta 30 opintopistettä koostuu työharjoitteluista. Harjoitteluiden osuus tutkinnosta on tällöin 25 %. (Harjoittelu 2016.) Laurean liiketalouden 3,5-vuotiseen koulutusohjelmaan kuuluu tiivis yhteistyö erilaisten yritysten kanssa koko opiskelu ajan. Opiskelijat saavat mahdollisuuden luoda laajaa verkostoa työnantajiin ja yrityksiin jo heti opinnot aloitettua. Laureassa on myös mahdollista suorittaa erilaisia projekteja yhteistyössä eri yritysten kanssa. Vuosittain opiskelijat toteuttavat kyseisiä projekteja yhteistyössä yritysten kanssa yli 400 kappaletta. (Liiketalouden koulutus 2016.) Työharjoittelut tulee suorittaa riittävän pitkissä jaksoissa. Pituudeltaan harjoittelut kestävät yleensä keskimääräisesti 2-3 kuukautta. Ne on mahdollista suorittaa joko kokopäiväisesti tai osa-aikaisesti koulun ohella. Osa-aikaisesti suoritettuna harjoittelu kestää luonnollisesti hieman pidempään täyttääkseen harjoitteluun vaaditun tuntimäärän. (Liiketalouden harjoittelu Laurea Lohjalla 2016.) Harjoittelu on yksinkertaisinta suorittaa kesätöinä, jolloin harjoittelu-aika on tiivis kokonaisuus, jolloin opiskelija pääsee keskittymään koko-aikaisesti harjoitteluunsa, eikä opiskelijan tarvitse olla pois järjestettäviltä luennoilta (Harjoittelu 2016). Ensimmäinen ja toinen työharjoittelu on myös mahdollista yhdistää yhdeksi viiden kuukauden pituiseksi ajanjaksoksi, jolloin työharjoittelu suoritetaan yhdessä ja samassa yrityksessä. Yhdistetyn harjoittelun ajankohta kohdistuu suoritettavaksi toisen ja kolmannen opiskeluvuoden aikana. (Haikola 2009, 19-22.)

Harjoittelu opintojaksona käy kokonaisuudessaan läpi työpaikkaan hakemisen, työyhteisön jäsenenä toimimisen, opintojen kannalta merkittäviin työtehtäviin tutustumisen sekä olemassa olevan tietotaidon soveltamisen työelämässä. Vähäisellä työkokemuksella töiden hankkiminen voi olla haastavaa, mutta työharjoittelun kautta on mahdollisuus saada jalka oven väliin työmarkkinoille. Uraa kannattaa lähteä rakentamaan jo heti opiskeluajoista alkaen. Huolella valittu ja hoidettu harjoittelupaikka saattaa johtaa jopa vakituisen työpaikan saamiseksi ja siksi sillä on erityinen painoarvo opiskelijoiden työllistymisen edistäjänä. Se on erittäin hyvä tapa kartuttaa omaa työkokemusta. (Haikola 2009, 12-16.) Harjoittelut valmentavat opiskelijaa hankkimaan itselleen oman alan työtä. Opiskelija saa valmiuksia työelämään ja mahdollisesti myös opinnäytetyön aiheen, esimerkiksi työyhteisön kehittämistarpeiden pohjalta. (Harjoittelu 2016.) Suositeltava jatko harjoittelulle olisikin opinnäytetyön tekeminen (Haikola 2009, 27).

Harjoittelujaksojen tulee olla monipuolisia ja tarjota vaativiakin työtehtäviä opiskelijalle. Työharjoittelupaikka tulisi valita sen mukaan, että se vahvistaisi opiskelijaa löytämään oman ammatillisen identiteettinsä sekä avaamaan työelämän sisältöä aloilla, jonne ei ilman tutkintoa olisi ollut mahdollista päästä. Työharjoittelu vahvistaa opiskelijan omia ajatuksia siitä mikä häntä oikeasti kiinnostaa ja missä työympäristössä hän voisi nähdä itsensä työskentelevän tulevaisuudessa korkeakoulusta valmistuttuaan. Työpaikalla pääsee myös kehittämään itseään aivan uudella tavalla sekä yhdistämään opinnoissa ilmi tullutta teoriaa

työelämään, tuoden samalla mahdollisesti omia kehitys- ja uudistusideoita yritykselle. (Liiketalouden harjoittelu Laurea Lohjalla 2016.)

Opiskelijat ovat avainasemassa siinä, vaikuttaako työharjoittelu hänen tulevaisuuteensa myönteisesti. Se voi olla ratkaiseva tekijä työpaikan saantiin työnhakutilanteessa, kun työnantaja näkee millä tavalla opiskelija on suoriutunut työssäolojaksostaan ja miten hyvin hän on menestynyt siinä. Työharjoitteluun menevällä opiskelijalla on vaikutus myös siihen, miten kyseinen työnantaja suhtautuu tulevaisuudessa muihin harjoittelijoihin. Huonosti hoidettu harjoittelu voi johtaa siihen, että seuraavilla opiskelijoilla voi olla vaikeampaa saada työharjoittelupaikka samasta yrityksestä. Yleensä työnantajat ymmärtävät, että varsinkin työelämää aloittelevilla nuorilla ei ole kaikki työelämän pelisäännöt tiedossa ja harjoittelijaa saattaa joutua opastamaan ja ohjaamaan työn tekemisessä. Työnantajat eivät pääsääntöisesti heti edellytä työn täydellistä osaamista, vaan sen odottavat opiskelijalta myönteistä suhtautumista, eli oikeaa asennetta työn tekemiseen, arvostusta työpaikkaa, työnantajaa ja työntekijöitä kohtaan. Työssä oppijan oikea asenne näkyy, kun hän suorittaa työtehtävät huolellisesti annettujen ohjeiden mukaisesti, noudattaa työpaikalla käytössä olevia toimintatapoja, noudattaa työsuojelun ohjeita ja määräyksiä, pukeutuu siististi työpaikalle sopivalla tavalla, käyttäytyy ja esiintyy reippaasti, on täsmällinen työaikojen noudattamisessa, on rehellinen, ei suhtaudu muihin ylimielisesti, on halukas oppimaan, uskaltaa pyytää neuvoa ja apua ollessaan epävarma tai ei tiedä. (Nikkilä 2014, 118-120)

Harjoittelupaikan saamiseksi on olemassa monia erilaisia keinoja. Laurea tekee päivittäin yhteistyötä erilaisten yritysten kanssa, jolloin monet yritykset saattavat itse olla yhteydessä Laureaan tarvitsemastaan lisätyövoimantarpeesta. Laurea tiedottaa kyseisistä avoinna olevista työharjoittelupaikoista Laurean sähköpostin välityksellä suoraan opiskelijoille ja/tai tiedottamalla niistä omilla nettisivuillaan. Laurean nettisivut tarjoavat päivitettyä tietoa harjoittelupaikoista sekä Suomessa että ulkomailla. Pääajatuksena kuitenkin on, että opiskelija hankkii harjoittelupaikkansa omatoimisesti itse uratavoitettaan tavoitellen omien kiinnostusten ja osaamisen pohjalta. (Haikola 2009, 27.) Ennen harjoittelua laaditaan harjoittelusopimus ja harjoittelusuunnitelma, joka käydään opettajan kanssa yhdessä läpi (Lohjan liiketalouden harjoittelupaikan hyväksyntälomake 2016).

Harjoitteluja on pyritty kehittämään niin, että ne tukisivat yhä enemmän opiskelijan oman osaamisen kehittymistä opintojen aikana. Harjoitteluiden hyötyjä on useita, ne edistävät opiskelijaa löytämään itselleen ammatillisen identiteetin, kasvattaa osaamista sekä kehittää työelämätaitoja. Työharjoittelu on koulun ja työelämän kohtaamispaikka, joka avaa oppimiselle uusia mahdollisuuksia ja edesauttaa työllistymistä tutkinnon suorittamisen jälkeen. (Ahola ym. 2005, 87.)

2.3.1 Ensimmäinen työharjoittelu

15 opintopisteen ensimmäinen työharjoittelu kohdistuu heti opiskeluiden alkuun. Ensimmäinen työharjoittelu on mahdollista hyväksi lukea jo aikaisemmalla työkokemuksella, mutta se pitäisi viimeistään suorittaa toisen vuoden syyskauden loppuun mennessä. Ihanteellisin ajankohta ensimmäisen työharjoittelun suorittamiseksi on ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeinen kesä. (Liiketalouden harjoittelu Laurea Lohjalla 2016.)

2.3.2 Toinen työharjoittelu

Harjoittelupaikka on hyvä alkaa etsiä hyvissä ajoin, jotta opintojen aikataulu pysyy ajan tasalla. Tällöin opiskelija pääsee myös miettimään, mikä häntä kiinnostaa eniten, ja hakemusvaiheeseen pystyy panostamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Ennen työharjoittelupaikan hakemista, opiskelijan on kuitenkin tärkeää tutustua harjoittelun edellytyksiin. Toisen työharjoittelun vaatimukset ovat suuremmat, kuin ensimmäisen, ja siksi paikan saatuaan opettaja tarkistaa vielä paikan sopivuuden opiskelijan kanssa. Jokaisen Laureassa opiskelevan tulee täyttää harjoittelupaikan hyväksymislomake ennen harjoitteluun menoa, jossa opiskelija perustelee harjoittelupaikan sopivuuden työharjoittelun suorittamiseksi. Toisen työharjoittelupaikan tulisi liittyä opiskelijan valitsemiin syventäviin opintoihin, jolloin opiskelija pääsee hyödyntämään opittuja taitoja parhaalla mahdollisella tavalla. Toisen, eli viimeisen 15 opintopisteen työharjoittelun ajankohta kohdistuu opintojen loppuvaiheeseen, jolloin opiskelijalla on kasassa vähintään 100 opintopistettä. Toisen työharjoittelun suorittaminen opintojen loppupuolella mahdollistaa opiskelijalle mahdollisuuden kehittää opinnäytetyölleen aiheen työharjoitteluyrityksestä. (Liiketalouden harjoittelu Laurea Lohjalla 2016.)

2.4 Työllistyminen ja tilanne Suomessa

Työllisyystilanne ja sen lisääntyminen tulevaisuudessa entisestään puhututtaa uutisissa ja lehdissä jatkuvasti. Yritykset pyrkivät jatkuvasti tehostamaan omaa toimintaansa sekä madaltamaan työvoimaan käytettyjä kustannuksia. Monet yritykset ulkoistavat työvoiman ulkomaille, jolloin Suomessa tämä tarkoittaa työpaikkojen vähenemistä. Myös työpaikkojen työympäristöissä on tapahtunut paljon muutoksia: teknologia kehittyy, työ nopeutuu ja työvoiman tarve pienenee, jolloin työpaikkoja karsitaan. Monia työntekijöitä on esimerkiksi korvattu uudella tekniikalla ja älylaitteilla. Työpaikkojen vähentyessä kilpailu niistä kasvaa ja työpaikka saattaa olla haasteellisempaa löytää. Valtion tehtävänä on edistää työllisyyttä, mutta Suomi ei ole koskaan pystynyt tarjoamaan töitä kaikille kansalaisilleen. Massatyöttömyydestä on tullut kansantaloudellinen ongelma, eikä siihen ole tiedossa hoitokeinoja. Työllisyysaste Suomessa laskettiin huhtikuussa 2016 olevan 67,9 %, jolloin

työllisiä oli 2 422 000 (virhemarginaali $\pm 33\,000$). Työllisyysasteella tarkoitetaan työssä olevien 15-64-vuotiaiden henkilöiden prosenttiosuutta väestöstä. Vuotta aiempaan verrattuna työllisiä oli vuoden 2016 tilastoissa enemmän. 2015 vuonna työllisyysaste oli 67,7 %. (Työllisyysaste 2016.) Työttömiä työnhakijoita on Suomessa kuitenkin paljon ja osaa työnhakijoista on pakotettu työnhakuvalmennukseen, jotta eivät menetä työttömyysetuisuuksiaan. Huhtikuussa 2016 työttömiä oli tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 264 000 (virhemarginaali $\pm 20\,000$), jolloin työttömyysaste oli 9,8 %. (Työttömyysaste 2016.) Euroopassa työttömyysprosentti on keskimäärin noin 12 % ja eteläisimmässä Euroopassa jopa noin 25 prosentin luokkaa (Kaumi 2015).

Ihmisen työllistyminen on monen tekijän summa. Tietyille aloille hakeutuvat työllistyvät paljon helpommin, kuin toisille. Toisille aloille on suurempi tunkku ja työpaikkoja ei ole olemassa niin paljon. Tämän ja työllisyystilanteen lisäksi työllistymiseen pystyy itse vaikuttamaan omalla asenteellaan, halullaan ja motivaatiollaan. Epäonnistumisista ei pidä lannistua, vaan jatkaa työpaikan hakua aktiivisesti. Aktiivisen työnhaun väheneminen on tilastojen mukaan nostanut työttömyyden nousua. Väestön ikääntyminen on myös vaikuttanut tähän. Opiskelijan työllistymiseen saattaa myös vaikuttaa esimerkiksi opintojen vaihe, työelämään olevat suhteet, työpaikkahaastattelu, aikaisempi työkokemus sekä piilotyöpaikat. Piilotyöpaikoilla tarkoitetaan työpaikkoja, jotka eivät ole yleisessä haussa. Työttömyys vaikuttaa ihmisen omaan hyvinvointiin ja siksi opiskelijalle on erityisen tärkeää päästä työelämään kiinni heti valmistumisen jälkeen. Työ on yksi tärkeä osa ihmisen elämää. Se tuo elämään järjestystä ja turvaa sekä tuo arkeen siihen tarvittavaa rutiinia. (Kaumi 2015.)

2.4.1 Tradenomin työllisyystilanne

Tradenomikoulutus on kehittynyt Suomessa merkittäväksi koulutusalaksi, sillä työtehtävät sisältävät monia erilaisia työelämän asiantuntijatehtäviä. Tradenomit ovat vakiinnuttaneet paikkansa työmarkkinoilla. (Tradenomit työelämässä 2016.) Työttömyystilanne Suomessa on viime vuosina kuitenkin mennyt huonompaan suuntaan ja se näkyy tradenomien sekä muiden korkeakoulusta valmistuneiden työllistymisessä. Työllisyystilanne on sidoksissa maailmantalouteen ja siksi siihen vaikuttaa merkittävällä tavalla kansantalouden yleinen kehitys sekä viennin, tuonnin ja kulutuksen muutokset. Suomen talous ei kehittynyt vuonna 2015 toivotun laisesta ja se on heikentänyt monien yritysten kannattavuutta ja julkista taloutta. Uusien työntekijöiden rekrytointi ei ole enää ollut niin aktiivista, työvoimaa on jouduttu vähentämään työpaikoilta, YT-neuvotteluja ja lomautuksia on jouduttu pitämään ja henkilöstöä on irtisanottu monissa yrityksissä. (Lehtonen 2016.) Vuonna 2014 työttömänä olevia tradenomeja oli noin tuhat enemmän kuin vuonna 2013 samaan aikaan. Työttömyysprosentti 2000-luvulla on vaihdellut 5-7 prosentin tienoilla, kun mukaan on otettu pelkästään tradenomit, jotka tekevät koulutustaan vastaavaa työtä. Kaikki valmistuneet tradenomit mukaan luettuna työttömyysprosentti nousee 20-40 %. (Työllisyystilanne 2016.)

Laureasta valmistuneet opiskelijat ovat aina työllistyneet todella hyvin. Tilastokeskuksen Sijoittumistilastosta selviää vuoden 2012 työllistymisprosentiksi jopa 97,9 %. Laurea-ammattikorkeakoulua pidetään opiskelijoiden keskuudessa hyvin työelämäläheisenä. Lohjan Laureassa on mahdollista opiskella esimerkiksi yrityslabrassa, jossa tehdään erilaisia projekteja olemassa olevien yritysten kanssa. Opiskelijat pääsevät saman tien soveltamaan opinnoissa läpikäytyjä asioita ja käyttämään opittua tietoa käytännössä. Yritykset pääsevät näkemään opiskelijan käyttäytymistä ja omistautumista työlleen ja sitä kautta saattavat haluta jopa rekrytoida heitä omaan yritykseensä. Yrityslabrasta valmistuneiden opiskelijoiden työllistyminen on ollut 100 %. Opiskelun päämäärä on työllistyminen sekä itselle sopivan työpaikan löytäminen ja lopulta uralle alkuun pääseminen sekä uralla kehittyminen. Työelämäläheisyys sekä korkeakouluopinnot yhdistettynä luovat hyvän suunnan tulevaisuuden ja työverkoston rakentamiselle. (Korkeakoulujen kevään 2015 yhteishaku menestys Laurealle 2015.)

2.4.2 Tradenomin palkkaus

Tradenomin palkkaan vaikuttavat monet eri asiat. Usein vaativammat ja vastuullisemmat työpaikat ovat paremmin palkattuja. Oma osaaminen, kielitaito tai muut erityisosaamiset sekä aikaisempi työkokemus ovat myös merkittäviä asioita palkan muodostuksessa. Joissain työpaikoissa on mahdollista itse vaikuttaa palkkaukseen työsopimusta laatiessa esimiehen kanssa, kun taas joissain työpaikoissa palkka määräytyy työehtosopimuksen mukaan. Työehtosopimuksessa mainitut palkkausehdot saattavat olla tiukasti sidottuja ja niihin voi olla hyvin vaikea itse vaikuttaa. Työsopimuslain mukaisesti palkka voidaan laskea työhön käytetyn ajan, työn tuloksen tai muun sovitun perusteen mukaan. Se on aina maksettava oman maan valuutassa. Palkat ovat kehittyneet monilla työntekijöillä merkittävästi työkokemuksen kartuttua. Eri yrityksessä työskentelevillä, lähes samaa työtä tekevillä saattaa myös vaihdella palkka suurestikin. Esimerkiksi fuusioituneissa yrityksissä palkkahajonta saattaa olla suuri, joka aiheuttaa epäoikeudenmukaisuutta työntekijöiden keskuudessa. Suomen laki kuitenkin velvoittaa yrityksiä huolehtimaan työntekijöidensä palkkauksesta tasapuolisesti. Suuret palkkaerot saattavat johtaa riitatilanteisiin ja samalla tuottaa yritykselle suuren juridisen riskin. (Aalto 2003, 15-16.) Palkkaus on hankala asia saada tasapuoliseksi kaikille, koska toiset yhtiöt maksavat palkkaa tuntitöiden puitteissa, toiset kuukausipalkalla ja monet myyntiorganisaatiot taas suosivat tulospalkkausta (Suuret palkkaerot ovat yritykselle juridinen riski 2015). Palkka on työntekijöille merkittävässä asemassa, sillä se toimii kannustimena työnteolle. Työntekijä on halukas ensinnäkin hakemaan työtä, pysymään tehtävässään sekä maksettava korvaus kannustaa kehittämään itseä ja osaamista. (Aalto 2003, 15-16.)

Tradenomiopiskelijan on mahdollista saada palkkaneuvontaa esimerkiksi tradenomeille suunnatun Tradenomiliiton kautta. Opiskelijan työkokemus, opintojen vaihe sekä tämän hetkinen palkkataso ovat esimerkiksi asioita mitkä vaikuttavat suositeltavaan palkkatasoon.

Tradenomiliitto määrittää vuosittain palkkasuosituksia vastavalmistuville tradenomeille. Palkkaneuvonta perustuu tilastoituihin palkkatasoihin ja työehtosopimusten määrittelemiin palkanmääräytymisperusteisiin ja sen tarkoituksena on antaa suuntaa koskien sopivaa palkan suuruutta. Palkkaneuvontaan voi olla yhteydessä, jos esimerkiksi tarkoituksena on lähteä käymään keskustelua palkan korottamisesta esimiehen kanssa tai esimerkiksi haluaa selvittää itselleen sopivan palkkatason uutta työpaikkaa hakiessa. (Palkkaneuvonta 2016.)

Tradenomitutkinnon tarkoituksena on valmistaa opiskelija toimimaan työelämän asiantuntijajäseninä ja kehitystehtävissä ja tradenomiliiton mukaan vastavalmistuneiden tradenomien palkkasuositus on kuukautta kohden 2500 - 3200 €. Palkkasuositus nousee opintojen edetessä. Tradenomiliiton tilastoinnin mukaan ensimmäisen vuoden tradenomiopiskelijoiden palkkasuositus on 1400-1900 euroa kuukaudessa, toisena opintovuonna 1600 - 2000 euroa kuukaudessa, kolmantena opintovuonna 1700 - 2300 euroa kuukaudessa ja viimeisenä opintovuonna 1900 - 2500 euroa kuukautta kohden. (Palkkasuositukset 2016.)

2.4.3 Työharjoitteluiden palkkaus

Työharjoitteluissa maksettava palkka on riippuvainen monesta asiasta. Toisilla aloilla on yleisempää maksaa palkkaa tehdystä työstä kuin toisilla ja toisilla aloilla on lähes mahdotonta saada harjoittelusta palkkaa. Esimerkiksi teknisillä aloilla harjoittelusta maksetaan yleensä palkkaa, mutta terveys- ja sosiaali-aloilla opiskelijat tekevät harjoittelunsa ilmaiseksi. Työharjoittelun palkkaus on suuresti riippuvainen myös yrityksestä, jossa harjoittelun suorittaa. Jotkut yritykset ottavat harjoitteluun henkilöitä, joille ei tarvitse maksaa mitään rahallista korvausta. Joku toinen yritys taas maksaa harjoittelijalle minimipalkan, ja kolmannes yritys maksaa saman palkan mitä muutkin työntekijät saavat. Työharjoitteluun hakiessa kannattaa muistaa, että monesti palkkaus on neuvoteltavissa ja siitä kannattaa keskustella työhön palkkaavan henkilön kanssa. (Laurea-ammattikorkeakoulu ohje 2016.)

Ammattikorkeakoulujen nettisivuilla on ohjeistettu opiskelijoita, että harjoittelu voi olla joko palkallinen tai palkaton. Työharjoittelun ollessa palkaton, on harjoittelijan hankittava harjoittelusopimuslomakkeeseen työnantajan ja koulusta ohjaavan opettajan allekirjoitukset. Opiskelijalla on tällöin myös mahdollisuus hakea opintotukea ja asumislisää Kelasta harjoittelun ajaksi. Kelan tuki mahdollistaa sen, että harjoittelu on mahdollista suorittaa kesällä ilman vakituisia tuloja. (Laurea-ammattikorkeakoulu ohje 2016.) Opiskelijalle raha ei saisi olla ykkösasia harjoitteluun hakiessa, koska harjoittelu on investointi tulevaisuuteen. Harjoitteluun hakiessa pitäisi muistaa omat kiinnostuksen ja mielenkiinnon kohteet sekä omat uratavoitteet. Jokaisen on tärkeä miettiä itsekseen mitä haluaa ja mitä on valmis tekemään sen eteen. Usein harjoittelija tekee oikean työpaikan saamiseksi lähes mitä tahansa. (Haikola 2009, 111.)

Työnteosta on aina oikeus pyytää palkkaa ja siitä kannattaa keskustella työhön haun yhteydessä. Vaikka raha ei saisi olla ykkösasia, niin usein raha ratkaisee elintason ylläpitämiseksi ja elämisen kustantamiseksi. Palkka määräytyy usein hyvin pitkälle työ- ja työehtosopimuksen mukaan. (Eskola 2004, 20.) Pääsääntöisesti palkka maksetaan rahana, mutta se voidaan maksaa myös luontoisetuina. Työehtosopimukseen on listattu yleensä alan vähimmäispalkka, jota ei voi alittaa. Maksettavaan palkkaan vaikuttavat usein nousevasti tai laskevasti esimerkiksi koulutus, työkokemus, osaaminen, työtehtävät, niiden vaativuus, vastuun määrä työpaikalla, työnantajan sektori (yksityinen, julkinen, kolmas sektori) sekä työpaikan sijainti. Erillisesti maksettavat lisät, esimerkiksi ilta-, yö-, lauantai-, tai muut olosuhdelisät voivat nostaa maksettavaa palkkaa. Työnantajan kanssa voi sopia taitojen, kykyjen tai työtulosten mukaan maksetuista lisistä. (Haikola 2009, 108-111.)

Vuonna 2008 toteutetun Webropol-kyselyn tuloksena selvitettiin ilmaisen työvoiman hyväksikäyttöä ja sen yleisyyttä opiskelijoiden suorittamissa työharjoitteluissa. Tutkimuksesta selvisi, että melko suuri määrä opiskelijoista suorittaa harjoittelun palkattomana, vaikka kokee palkkauksen tärkeäksi. Palkallista työharjoittelupaikkaa voi olla vaikea saada, koska työnantajat tietävät toisen opiskelijan ottavan tarjottavan työn vastaan ilman maksettavaa korvausta.

Monesti opettajat koulussa kehottavat hakemaan palkalliseen harjoitteluun, mutta muistuttavat myös samalla, että muutaman kuukauden palkattoman jälkeen voi mahdollisesti saada palkkaa tekemästä työstä. Tutkimuksen tuloksena selvisi, että työharjoittelun palkkaukseen vaikuttaa aikaisempi työkokemus sekä opiskelijan sukupuoli. Miehistä 64 prosenttia oli saanut tekemästään harjoittelusta palkkaa, kun naisten osalla prosenttiosuus jäi vain 36 prosenttiin. Lisäksi henkilöt, joilla oli aiempaa työkokemusta, saivat suuremmalla todennäköisyydellä palkkaa harjoittelusta, kuin henkilöt ilman aiempaa työkokemusta. Sukupuolten välillä myös tässä asiassa oli eroja. 64 prosenttia miehistä ja 40 prosenttia naisista sai harjoittelusta palkkaa, kun työkokemusta oli karttunut yli vuoden ajan. (Zacheus 2009, 23-30.)

2.5 Työmotivaatio syntyy monen tekijän vaikutuksesta

Motivaatio auttaa työntekijää pyrkimään kohti päämäärää. Se on yksilön muuttuva henkinen tila, joka liittyy tiettyyn tilanteeseen ja määrää millä vireystasolla sekä mihin suuntautuneena hän toimii. (Rasila & Pitkonen 2011, 5-6.) Motivoitunut työntekijä työskentelee tehokkaasti, nauttii työstään ja suhtautuu työhönsä innolla ja iloisella asenteella (Seyffert & Niermeyer 2004, 6).

Motivaatio on yksi merkittävistä asioista työelämässä. Se ei ole ominaisuus, taikasana eikä selittämätön ilmiö, vaan motivaatio syntyy monen eri tekijän vaikutuksesta. (Peltonen & Ruohotie 1987, 19.) Tutkittaessa korkeakouluopintojen etenemistä ollaan huomattu

työssäkäynnin opintojen ohella hidastavan opintoja, sillä se on vähentänyt opiskelijan kiinnostusta ja sitoutumista opintoihin ja näin ollen laskenut opiskelumotivaatiota merkittävästi. Opiskelumotivaation on huomattu kasvavan, kun opiskelija pääsee konkreettisesti kokemaan opittavien asioiden hyödyn sekä testaamaan ideoitaan esimerkiksi omaa yritysideaa kehittämällä eteenpäin. Tämä vahvistaa henkilökohtaista osaamista sekä työelämälähtöisyyttä. (Kotila & Mäki 2015, 41.)

Pelkkä motivaatio ei takaa yksilön menestystä työelämässä, mutta toisaalta ilman motivaatiotakaan ei voi menestyä. Menestykseen vaaditaan itse motivoitua tahdonvoimaa, jolloin henkilö kannustaa itse itseään menestyäkseen. Esimerkiksi opiskelijoiden motivaatioon harjoittelupaikan saamiseksi saattaa vaikuttaa positiivisesti oma halu ja tavoite päästä haluamaansa harjoittelupaikkaan. He tietävät millainen työ heitä kiinnostaa ja ovat valmiita tekemään töitä päästäkseen juuri kyseiseen yritykseen töihin. Pelkkä tahdonvoima ei myöskään ole avain menestykseen ja siksi sen lisäksi tarvitaan kyvykkyyttä ja pätevyyttä. Tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttaa myös ympäristö, ja siksi sen tarjoamat edellytykset ovat yksi motivaatioon vaikuttavista asioista. Ympäristön vaikutuksen huomaa esimerkiksi siinä, kun toisissa yrityksissä on hyvät mahdollisuudet kehittyä ja toisissa taas lähes mahdottomat. Yleisestä motivaatiosta puhutaan silloin, kun henkilöllä on halu kehittää, saavuttaa tai vaikuttaa jotakin/johonkin. Jokaisella ihmisellä on motivaatiota, mutta sen voimakkuus voi vaihdella henkilöiden välillä. Sitoudumme johonkin vain silloin, kun se kannattaa ja kun voimme saada toiminnallamme jotain aikaan. (Seyffert & Niermeyer 2004, 14-25.)

Usein työntekijöillä saattaa olla monia erilaisia harhaluuloja motivaatiosta. Esimerkiksi luullaan, että raha on kaikista paras motivointilähde, vaikka maksettavaan palkkaan tottuu erittäin nopeasti ja tällöin raha ei toimi yksistään motivaation lähteenä. Se on kuitenkin totta, että työntekijät saattavat reagoida ärtyneesti palkkaukseen, mikäli saavat tietää, että saman alan yritys maksaa parempaa palkkaa toisaalla. Työntekijät saattavat myös virheellisesti ajatella, että toiset vain ovat motivoituneempia kuin toiset tai luullaan että esimiehet yrittävät saada motivaatiota kohotettua manipuloiden työntekijöitä. Esimiehet taas valittavat työntekijöiden sitouttamattomuudesta yritykseen, töiden suorittamisesta innottomasti sekä mahdollisimman pienellä vaivannäöllä. Esimiesten käyttäytymisellä toki on suuri vaikutus työntekijöiden motivaatioon ja hyvä motivaatio saavutetaan, kun kanssakäyminen esimiehen ja työntekijän välillä on rehellistä ja luotettavaa. Esimiehen tehtävänä on huolehtia työntekijöiden kehittymismahdollisuuksista ja siitä, että yritys tarjoaa siihen parhaat mahdolliset keinot. (Seyffert & Niermeyer 2004, 8-10.)

3 Tutkimusprosessi

Tutkimusprosessi voidaan ajatella kokonaisuutena, joka sisältää teoriaan tutustumisen, tutkimuksen suunnitelman tekemisen, tutkimusmenetelmän valinnan, aineiston hankinnan sekä analyysin teon. Tutkimusprosessi etenee vaiheittain ja mukailee yleensä tiettyä etenemistapaa. Koko prosessi sisältää paljon muistiinpanojen kirjoittamista, niiden kommentointia, ideoiden kirjaamista sekä tutkimussuunnitelman, analyysin ja tutkimustulosten kirjoittamista ja viimeistelyä. (Tutkimusprosessi 2010.)

Ensimmäinen tutkimusprosessin vaihe on valita tutkittava aihe, tutustua siihen tarkemmin sekä pohtia tutkimuskysymyksiä ja tutkimusongelmaa. Tutkimuksen päällimmäisenä tarkoituksena on aina löytää ratkaisu tutkittavaan ongelmaan. Tutkimuksella tulisi olla yksi päätutkimusongelma, mutta muutama alatutkimusongelma saattaa auttaa tarkastelemaan tutkittavaa asiaa monelta eri kannalta. (Heikkilä 2014, 12.) Tässä vaiheessa tutkimuksen aloittamisesta on hyvä selvittää lisää tietoa kirjallisista lähteistä sekä tutkia onko samanlaisia tutkimuksia tehty, joihin tehtävää tutkimusta voisi verrata. Prosessi etenee tämän jälkeen kirjallisen tutkimussuunnitelman laatimiseen, jossa tutkimuksen lähtökohdat, toteuttaminen ja raportointi suunnitellaan yksityiskohtaisesti. Tätä tutkimuksen vaihetta varten tulee miettiä millä tiedolla tutkimukseen kerätään. Usein käytettyjä tiedonkeruuvälineitä ovat muun muassa kysely- tai haastattelulomake. Tutkimuksen toteuttamisvaiheessa aineisto kerätään ja analyysi toteutetaan suunnitelman ja aikataulun mukaisesti. Tutkimusprosessi päättyy johtopäätöksen tekemiseen. Tutkimustulokset ja niiden saamiseen käytetyt toimet raportoidaan kirjallisesti. Johtopäätöksessä voidaan käydä läpi esimerkiksi tutkimuksen aikana heränneitä uusia tutkimuskysymyksiä sekä tutkimusongelmia. Näitä voidaan hyödyntää esimerkiksi uuden tutkimuksen tekemiseen ja entistä syvempään aiheen tarkasteluun. (Tutkimusprosessi 2010.)

3.1 Tutkimusmenetelmä ja sen valinta

Tutkimukseen on mahdollista valita joko määrällinen eli kvantitatiivinen tai laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä. Laadullista tutkimusmenetelmää käytetään mikäli halutaan vastaus kysymyksiin miksi, miten ja millainen. Laadullinen tutkimus perustuu sanojen ja lauseiden käyttöön avoimia kysymyksiä käyttäen ja usein tutkimukset toteutetaan haastattelemalla tai ryhmäkeskustelulla. (Heikkilä 2014, 15-16.) Tässä opinnäytetyössä käytetään määrällistä tutkimusmenetelmää, joten sen luonteeseen paneudutaan paremmin.

Määrällistä tutkimusmenetelmää käytetään silloin, kun tietoa halutaan tarkastella numeroiden avulla. Tutkimustapaa käyttämällä on tarkoitus saada vastaus kysymyksiin kuinka moni, kuinka paljon ja kuinka usein. (Vilka 2007, 14.) Tutkimus pyrkii löytämään säännönmukaisuuksia saadusta aineistosta ja tutkimaan miten kaikki ympärillä olevat asiat

vaikuttavat tutkittavaan ongelmaan. Tavoitteena on kerätä tieto mahdollisimman tarkalla tavalla. (Otos ja otantamenetelmät 2003.)

Tutkimuksen kohteena olevia ilmiöitä pyritään kuvailemaan ja selittämään erilaisten havaintojen ja mittausten avulla. Tutkimukseen valitaan havaintoyksikkö eli tutkittava kohderyhmä, joka määräytyy tutkimusongelman perusteella. Kohderyhmän muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan perusjoukoksi. Tutkimuksessa käytettävä otos on lähes aina huomattavasti pienempi kuin tutkimuksen perusjoukko, sillä koko perusjoukosta on tyypillisesti mahdotonta ja lähes aina myös tarpeetonta saada tietoja tutkimusta varten. Otoksesta saaduista vastauksista pystytään tilastollisesti päättelemään tulos koko perusjoukosta. Otoksen kokoon on olemassa erilaisia sääntöjä, jotka määrittävät sen kuinka tarkasti tutkimus voidaan yleistää koko perusjoukkoa koskevaksi. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää riittävän suurta vastaajamäärää tutkimuksen luotettavuuden varmistamiseksi. Ositetulla otannalla pyritään varmistamaan, että otos on mahdollisimman edustava tutkimuksen ryhmien osalta. (Otos ja otantamenetelmät 2003.)

Muuttujien mittaaminen ja niiden välisten yhteyksien laskeminen tilastollisin menetelmin on tärkeä osa määrällistä tutkimusta. Käytettävät mittarit ovat tutkimustyyppin nimen mukaisesti määrällisiä, eli tutkimustuloksesi saadaan lukuja, esimerkiksi prosentuaalisesti suoritettu tuloksien tulkinta saatujen vastausten pohjalta on yleisesti käytetty. Käytännössä aineiston kerääminen tapahtuu sillä tavalla, että siihen kerätään tutkimukselle olennaisia yhteisiä ominaispiirteitä, esimerkiksi ihmisiä tutkittaessa näitä voisi olla muun muassa tutkittavien ikä, sukupuoli, koulutustaso jne. Yleisin tiedonkeruumenetelmä tutkimuksen suorittamiseen on laatia kyselylomake, johon valitun otannan on mahdollista vastata ympyröimällä omaa mielipidettään parhaiten kuvaava vaihtoehto esimerkiksi kyseisillä vastausvaihtoehdoilla: (5) hyvin paljon (4) melko paljon (3) siltä väliltä (2) melko vähän (1) hyvin vähän. (Kananen 2011, 13-21.) Kysymysten muoto tulee aina olla vakioitu, jolloin kaikilta kyselyyn vastaajilta kysytään samat asiat samassa järjestyksessä. Avoimet kysymykset ovat myös sallittuja. Kysely soveltuu hyvin aineiston keräämiseen, kun vastaajia on paljon ja he ovat hajallaan toisistaan. Tutkimustulokset perustuvat kyselyyn vastaajien vastauksiin ja niiden oletetaan edustavan koko perusjoukkoa, jota ilmiö kosketi. (Vilkka 2007, 27-28.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa edetään vaihe kerrallaan. Tutkimuksen aloittaminen vaatii tutkimusongelman, jonka ympärille kehitellään tutkimus- ja tiedonkeruukysymykset. Kysymysten jälkeen tulee miettiä lomakkeen ulkoasu ja tekstityylit, jonka jälkeen kysymyslomaketta testataan. Mahdollisten korjausten jälkeen kysely lähetetään vastattavaksi joko sähköisesti tai postitse. Vastaukset saatua ne tarkistetaan, numeroidaan, tallennetaan ja analysoidaan. Näiden pohjalta saadaan tutkimusongelmaan tulos. Määrällisessä tutkimuksessa

tutkimusaineiston kerääminen, tutkimusaineiston käsittely sekä analysointi ja tulkinta ovat kaikki erillisiä vaihteita. (Kananen 2011, 13-21.)

3.2 Kyselytutkimuksen toteuttaminen

Määrällisessä tutkimuksessa on tärkeää tietää tarkasti mitä tutkitaan, jotta aineiston mittaaminen on myöhemmin mahdollista. Kvantitatiivisissa tutkimuksissa käytetään usein kyselylomaketta tutkimuksen aineiston saamiseksi. Se on myös helpoin tapa saada tietoa, kun vastaajat ovat hajallaan toisistaan ja vastaajia on paljon. Heikkona puolena kyselytutkimuksessa on se, että huonolla vastausprosentilla tulosten yleistäminen saattaa olla hankalaa. Huonosti tai huolimattomasti tehty kyselylomake saattaa myös vääristää tutkimustuloksia tai niiden mittaaminen ja analysointi saattaa tulla mahdottomaksi. (Vilkkä 2007, 28.)

Kyselylomake tulee laatia huolella, jotta tulokseksi saadaan vastaus siihen mitä lähdettiin alun perin tutkimaan. Kyselylomakkeeseen ei ole olemassa yleistä mallia, joten jokainen niistä on yksilöllinen. Se on riippuvainen monista tekijöistä, kuten esimerkiksi vastaajista (yritykset, kuluttajat, lapset), tiedonkeruumenetelmästä (posti, puhelin, kasvotusten) sekä käytettävissä olevista resursseista. Kyselylomakkeissa on kuitenkin asioita, jotka ovat tärkeä huomioida oikeellisten tutkimustulosten saamiseksi. Kysymykset ja vastausvaihtoehdot tulisivat olla laadukkaasti kirjoitettuja. Kysymykset tulisi laatia lyhyiksi, kirjoitusmuoto olla selkeää ja siinä tulisi käyttää mahdollisimman vähän ammattikieltä. Kysymyksiin pitäisi myös olla helppo vastata. (Oakshott 2006, 65.)

Kyselylomaketta suunnitellessa tulee myös miettiä mikä olisi paras tapa käsitellä ja analysoida aineisto. Kyselytutkimus tulee laatia sellaiseksi, että jokainen vastaaja on samanlaisessa lähtökohdassa kyselyyn vastatessaan. Kysymykset tulee siis olla kaikille samassa järjestyksessä ja kysymysten tulee olla muotoiltu niin, että jokainen ymmärtää ne samalla tavalla. (Vilkkä 2007, 36-37.) Kysymykset usein esitetään sanallisesti, mutta lomakkeessa vastaaja valitsee oikean vastausvaihtoehdon annettujen vaihtoehtojen joukosta. Vaihtoehdot voivat olla joko numeroituja tai valinta tapahtuu sanallisista vaihtoehtoista. Määrälliseen tutkimukseen voi myös lisätä avoimia eli sanallisesti vastattavia kysymyksiä, mutta pääpaino ei saa ohjautua niihin. Muutama avoin kysymys tutkimuksen osana voi kuitenkin tuoda tärkeää tietoa, mitä ei suljetuilla kysymyksillä pääse yhtä hyvin tarkastelemaan. Tutkimusongelma kannattaa esimerkiksi lisätä avoimena kysymyksenä kyselyn loppuun, niin vastaajat pääsevät antamaan sanallisesti vastauksensa asiaan ja tulokset voidaan analysoida myös toista näkökulmaa käyttäen. Avoimien kysymysten analysointi on työläämpää, kuin suljettujen kysymysten. (Heinonen 2016.)

Kyselylomakkeen luonti aloitetaan vähintään viidellä vastaajan taustaa kyselevällä kysymyksellä. Helpot kysymykset kyselyn alussa herättävät vastaajan mielenkiinnon helpommin ja vastauksia saatetaan näin ollen saada paremmin. Taustatietoja kyselevät kysymykset koetaan yleensä helpoksi, koska ne kysyvät sellaisia kysymyksiä joihin jokainen osaa vastata. Taustamuuttujiksi kutsuttuja kysymyksiä voivat olla muun muassa ikä, sukupuoli, siviilisääty, koulutustausta, asuinkunta, jne. Taustamuuttujien jälkeen tulee miettiä tutkimukseen tarvittavia kysymyksiä ja vastausvaihtoehtoja. (Heikkilä 2014, 45-46.) Suositeltu kysymysmäärä yhteen kyselylomakkeeseen on noin 20 kysymystä. Liian suuri kysymysmäärä saattaa johtaa vastaajakatoon, kun taas liian vähäisellä kysymysmäärällä ei saada tarpeeksi aineistoa tutkimuksen analysointivaiheeseen. (Oakshott 2006, 65.)

Kysymysvaihtoehtojen tulisi koko kyselylomakkeen ajan muotoilla toisiaan, jonka vuoksi lomake tulee laatia tarkasti. Kyselylomakkeen kysymykset kannattaa muotoilla muutaman alaotsikon alle, jolloin vastaajan on helpompi seurata lomaketta. Määrälliselle tutkimukselle suositeltava vastausvaihtoehtomäärä kysymystä kohden on neljä-viisi. Neli- tai viisiportainen asteikko on yleisimmin käytetty, koska niitä käyttämällä on todettu saada kaikista luotettavimmat tutkimustulokset. Viisiportaisella asteikko toimii hyvin esimerkiksi mielipiteiden mittaamiseen, jolloin vastausvaihtoehdot voivat olla esimerkiksi ”täysin samaa mieltä”, ”osittain samaa mieltä”, ”osittain eri mieltä”, ”täysin eri mieltä” ja ”ei samaa eikä eri mieltä”. Viisiportaista asteikkoa käytettäessä tulee muistaa, että ”En osaa sanoa” vaihtoehto ei saa koskaan olla keskimäinen vaihtoehto, sillä sen on huomattu heikentävän tutkimuksen luotettavuutta. Sama ongelma tulee kyselyissä, joissa on vain kolme vastausvaihtoehtoa. Vastaaja helposti valitsee vaihtoehdoista keskimäisen sen enempää kysymystä miettimättä. Keskimäisten vaihtoehtojen valintamäärä suurenee yleensä myös silloin, jos kyselyssä on erityisen paljon kysymyksiä ja vastaajan keskittyminen pääsee herpaantumaan. Dikotomisista eli kahden vastausvaihtoehdon (kyllä/ei) kysymyksiä tulisi myös erityisesti välttää määrällisissä tutkimuksissa. Kyselylomakkeen kaikki kysymykset tulisi olla muotoiltu niin, että yhdellä kysymyksellä kysytään vain yhtä asiaa. Tämän vuoksi määrällisissä kyselytutkimuksissa tulisi välttää sanoja ”ja” ”tai” ”sekä” ”sekä -että” ja ”eli”. (Heinonen 2016.)

Ennen tutkimuksen lähettämistä eteenpäin on tehtävä saatekirje tutkimuksen rinnalle. Teksti kannattaa kirjoittaa selkeästi ja tietorikkaasti, koska se toimii kannustimena kyselyn vastaamiseen. Huonosti laadittu saatekirje saattaa johtaa vastaaja kielteiseen päätökseen kyselyyn vastaamisesta. Saatekirjeessä tulee ilmetä miksi tutkimusta ollaan tekemässä, kuka sitä tekee, mihin tutkimustuloksia käytetään ja kuinka paljon aikaa kuluu vastaamiseen. (Vilka 2007, 80-81.) Kun lomake on muuten lähetystä vaille valmis, kannattaa se ennen lähettämistä kuitenkin testata muutamalla kohderyhmään kuuluvalla henkilöllä esimerkiksi kollegoiden tai ohjaajien kanssa. Testauksen yhteydessä saattaa ilmetä, että esimerkiksi jokin

kysymys on ymmärretty eri henkilöiden välillä eri tavalla, kyselystä puuttuu jokin oleellinen kysymys tai jokin kysymys koetaan tutkimuksen kannalta turhaksi. Testaamisen jälkeen lomakkeeseen on mahdollista tehdä vielä lopulliset muutokset ja muotoilla kysymykset viimeispäälle. Lisäksi kannattaa viimeistään tässä vaiheessa kiinnittää huomiota kyselyn ulkoasuun. Siisti ja selkeä kyselylomake houkuttelee vastaajia vastaamaan kyselyyn. (Vilkkä 2007, 78.)

Verkkokyselyiden vastausmäärät saattavat usein jäädä pieniksi, jopa vain kymmeneen prosenttiin (Kananen 2014, 272). Vastausinnokkuuteen saattaa vaikuttaa esimerkiksi oman kiinnostuksen puute tutkittavaa asiaa tai yritystä kohtaan, kyselyn pituus tai kyselyn mielekkyys (Kananen 2014, 208). Vastausprosentin kasvattamiseen on olemassa muutamia keinoja, jotka kannattaa yleensä mahdollisuuksien mukaan hyödyntää. Yksi keinoista on lähettää muistutusviesti muutama päivä ennen kyselyn sulkeutumista. Uusi viesti muistuttaa kyselylomakkeen olemassaolosta ja vastaajalla saattaa olla sillä hetkellä enemmän aikaa paneutua kyselyyn. Kyselyyn vastanneiden kesken tehdyt arvonnat tai palkinnot saattavat myös motivoida vastaajia kummasti. Kolmas hyvä tapa innoittaa vastaajia vastaamaan kyselyyn on luvata jakaa vastaajille saadut tutkimustulokset. (Kananen 2014, 201-203.)

3.3 Tutkimusraportin laadinta

Tutkimusraportti on kokonaisuus, jonka avulla kootaan tulokset helposti tulkittavaan muotoon käyttäen tekstiä, kuvia, taulukoita ja liitteitä. Se laaditaan niin, että raportissa vertaillaan, yhdistellään ja yleistetään saatuja numeraalisia tietoja. Kaikkea numerotietoa ei kuitenkaan kannata raportoida, vaan pitää keskittyä olennaiseen eli uuteen tietoon. Raportissa tulee myös selostaa ja kommentoida aikaisemmin tehtyjä tutkimuksia samasta asiasata ja yhdistää ne saatuun tutkimuksessa saatuun tietoon. (Vilkkä 2007, 157-163.)

Tutkimusraportista tulee selvittää kaikki tiedot tutkimuksesta ja sen avulla lukijalle pitäisi tulla selväksi, miten tutkimus on toteutettu, miten tieto on tuotettu ja kuinka uskottavia tulokset ovat. Siitä pitäisi jäädä vaikutelma, että se on puolueettomasti kirjoitettu. Tutkija ei siis saa manipuloida tuloksia omiin intresseihin sopivaksi tai tuottaa sitä tutkimuksen tilaajan tai rahoittajan toivomalla tavalla. (Vilkkä 2007, 157-163.)

Määrällisten tutkimusten tutkimusraportit tulee toteuttaa vakiintunutta tieteellistä tapaa mukaillen. Tutkimus tulee kirjoittaa hyvällä yleiskielellä objektiivisesti keskustelevaa ja argumentoivaa otetta käyttäen. Tutkimuksen luotettavuus ja uskottavuus paranevat, kun teksti on selvästi, havainnollistaen ja kieliopillisesti oikein kirjoitettu. Raportista saadaan sitä objektiivisempi mitä enemmän tuloksia voidaan esittää numerotietona. Keskustelevaa otetta käyttämällä saa helpoiten lukijan kiinnostumaan raportista sekä sillä myös saa annettua parhaan kuvan tutkijan ymmärryksestä ja tuntemuksesta tutkittavaa aihealuetta kohtaan.

Argumentoitavassa tekstissä tutkija pyrkii osoittamaan hyviä perusteluja käyttäen väitteensä oikeaksi sekä kumoamaan muut vaihtoehtoiset väitteet. (Vilkkä 2007, 160-161.)

Tutkimusraportti kannattaa laatia mahdollisimman selkeäksi yksi asiakokonaisuus kerrallaan. Ensimmäisenä kuvaillaan tutkimuksen sisältö tekstin muodossa, johon yhdistetään keskeiset tulokset kuvioin ja taulukoin. Raportissa tulee selvittää millainen käsiteltävä aineisto on esimerkiksi sukupuoli- tai ikäjakaumaltaan. Seuraavaksi raportissa selitetään analyysin tulokset ja erot vastaamalla kysymykseen miksi aineistotyyppi on sellainen kuin se on. Tämän jälkeen tulee arvioida mitkä asiat ovat vaikuttaneet saatuihin tuloksiin ja tutkimuksen luotettavuuteen. Mikä oli tutkimuksen vastausprosentti? Lopuksi argumentoidaan tutkimuksen sisältö ja kerrotaan miksi väitetään asian olevan niin kuin tekstissä mainittu. (Vilkkä 2007, 162.)

Tutkimusraportin loppuun kootaan yhteenveto, jossa käydään tiivistetysti läpi olennaiset tulokset ja arvioidaan tutkimuksen kokonaisluotettavuus. Johtopäätöksessä tutkimuksen uusi tieto rinnastetaan aiempiin tutkimuksiin ja teorioihin. Lisäksi tässä vaiheessa tutkijan on mahdollista esittää mahdollisia tutkimuskysymyksiä jatkotutkimuksia ajatellen. (Vilkkä 2007, 163.)

3.4 Aineiston käsittely

Tutkimusaineistoa aletaan käsitellä, kun aineisto on saatu kerättyä kokonaisuudessaan ja kyselytutkimuksen vastausaika on sulkeutunut. Kyselytutkimuksiin annetaan yleensä 10-14 päivää aikaa vastata, johon sisältyy muistutusviestin lähettäminen vastaajille. (Vilkkä 2007, 106.) Tutkijan tehtävänä on määritellä, yhdistellä ja luokitella tutkimuslomakkeen kautta saatu aineisto juoksevilla numeroinnilla, kun aineiston kerääminen on päättynyt. Saadut tiedot syötetään yleensä tietokoneelle sähköiseen muotoon niin, että sitä pystytään tutkia numeraalisesti taulukko- tai tilasto-ohjelmia apuna käyttäen. Excel tai SPSS ovat esimerkiksi sellaisia ohjelmia, joilla tutkimusaineistoa pystyy käsittelemään ja analysoimaan. Taulukon vaakariville tulee asettaa tutkimuskysymykset ja pystyriville vastaajien vastaukset. (Vilkkä 2007, 113-115.) Tutkimuksen tarkastusvaiheessa tutkijan tehtävänä on käydä jokainen kysymys ja niiden vastaukset läpi. Samalla tulee arvioida vastausten laatu, puuttuvat tiedot, virheet sekä poistaa lomakkeet, jotka ovat asiattomasti tai puutteellisesti täytetty. Mikäli kyselylomakkeen kysymykseen on toistuvasti vastattu ”En osaa sanoa” saattaa se olla merkki huonosti muotoillusta kysymyksestä tai vastausvaihtoehdoista. Tyhjät vastaukset voivat olla merkki vastaajan tiedon puutteesta asiaa kohtaan. (Vilkkä 2007, 105-106.) Tarkastusvaihe kannattaa tehdä huolellisesti mahdollisimman luotettavan tutkimustuloksen saamiseksi. ”Mitä virheettömämpi on tallennettu aineisto, sitä parempi on aineiston laatu ja sitä tarkemmat tulokset” (Vilkkä 2007, 115).

Tärkein asia aineiston tarkistuksessa on arvioida tutkimuksen kato, joka tarkoittaa puuttuvien tietojen määrää tutkimuksessa. Tärkeää on saada tietää ketkä eivät vastanneet kyselyyn ja onko kato koskenut esimerkiksi tietynikäisiä miehiä. Tutkijan tulee myös miettiä, että pystyykö tutkimusta kadosta huolimatta käyttää edustamaan koko perusjoukkoa. Katoanalyysin pystyy tekemään silloin kun lomakkeet ja vastauskuoret ovat merkitty joko numero- tai kirjainkoodeilla. Näin ollen voidaan havaita mitkä kuorista eivät ole tulleet takaisin. Tämä tapa toimii kuitenkin ainoastaan postitse lähetetyllä tutkimuksella. Sähköisessä kyselyssä voidaan pyytää vastaajaa syöttämään lopuksi oma sähköpostiosoite, jonka ansiosta voidaan selvittää kuka on vastannut kyselyyn. (Vilkka 2007, 107.)

3.5 Aineiston analysointi

Määrälliselle tutkimukselle tulee aina valita analyysimenetelmä, jota käytetään tutkimuksen analysointiin. Analyysimenetelmää kannattaa jo miettiä ennen kyselyn lähettämistä, mutta lopullinen menetelmä löytyy vain kokeilemalla. Mielessä tulee pitää se, että tutkimuksella pitää saada lopulta vastaus tutkimusongelmaan. (Vilkka 2007, 119.) Analyysitavan valintaan vaikuttaa se, että halutaanko tutkia yhtä muuttujaa vai useamman muuttujan välistä riippuvuutta tai muuttujien vaikutusta toisiinsa. Menetelmän valintaan vaikuttaa myös se millainen kyselylomake on ollut; onko vastaukset saatu vastausvaihtoehtoihin vastaamalla vai avoimen kysymyksen kautta. (Heikkilä 2014, 140.)

Määrällisen tutkimuksen tulokset voidaan esitellä monella eri tavalla, ja tutkija valitsee haluamansa esitystavan itse. Tulokset tulee esitellä aina objektiivisesti, eli niin, että tutkija ei vaikuta tutkimuksen lopputulokseen. Esitystavat auttavat lukijaa ymmärtämään ja havainnollistamaan tutkimusta paremmin, mutta pelkästään ne eivät riitä esittelemään tutkimuksen tuloksia. Loput tulokset tutkija selittää sanallisesti. Esitystapoina voidaan käyttää taulukoita, kuvioita ja tunnuslukuja. Taulukkoa kannattaa käyttää silloin, kun numerotietoa on paljon ja sitä halutaan käydä läpi yksityiskohtaisesti. Se kannattaa kuitenkin pitää yksinkertaisena, ettei tulkitseminen tule liian haasteelliseksi. (Vilkka 2007, 134-138.) Ristiintaulukoinnilla on mahdollista tarkastella useampaa kysymystä samanaikaisesti yhtä taulukkoa käyttämällä. Tätä menetelmää käytettäessä kannattaa havaintojen määrät esittää prosenttilukuina, jolloin taulukkoa on helpompi lukea ja ymmärtää. Koko aineisto käsittää aina 100 %. (Vilkka 2007, 129.)

Kuvioiden käyttö soveltuu sellaisen tutkimuksen esitystavaksi, kun tieto halutaan saada nopeasti luettavaan ja tiivistettyyn muotoon sekä halutaan saada lukija kiinnostumaan asiasta enemmän. Esittämistapa riippuu siitä, mitä kaaviolla halutaan kertoa. Yleisimpiä kuvioita ovat pylväs-, viiva- ja ympyräkaaviot. Pylväskaaviossa kuvataan muuttujia pystysuuntaisten palkkien avulla, ja se soveltuu erityisesti määrien ja muutosten vertailuun. Tällä kaaviomuodolla kannattaa suosia suuruus- tai pienuusjärjestystä. Viivakaavio sopii muutosten ja kehityssuuntien näyttämiseen. Koordinaatistoon merkitään pisteet ja ne yhdistetään

suorilla viivoilla toisiinsa. Viivojen maksimimääräksi suositellaan 6 viivaa, sillä muuten diagrammista saattaa tulla sekava. Ympyräkaaviolla voidaan kertoa prosentuaalisesti kuinka suuri jokin osuus on kokonaisuudesta. (Kananen 2014, 333-335.) Tunnusluvut esitystapana käy silloin, kun halutaan esittää informaatiota ainoastaan yhdestä luvusta. Jakauman keskiarvo ja hajontaluku esitetään tällöin samanaikaisesti. (Vilka 2007, 134-138.)

Määrälliseen tutkimukseen liittyy tutkimuksen suunnittelun, toteutuksen sekä tutkimustulosten luotettavuuden arviointi validiteettia ja reliabiliteettia käyttämällä. Tutkimus on hyvin toteutettu, kun tutkimusprosessin eri vaiheissa on tehty oikeita ja perusteltuja ratkaisuja. (Kananen 2014, 343-344.)

Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimustulosten toistettavuutta ja validiteetti sitä, että tutkitaan tutkimusongelmaan nähden oikeita asioita (Kananen 2014, 343). Tutkimus on tehty laadukkaasti ja tarkasti silloin, kun toistuvasti ja eri tutkijan toimesta tehdyissä mittauksissa saadaan sama tulos. Reliabiliteetti tulee ottaa huomioon jo tutkimuksen aikana esimerkiksi laskemalla kahden kysymyksen välinen korrelaatiokerroin. (Vilka 2007, 149-154.) Korrelaatiokerrointa käyttämällä saadaan tietoa numeerisesti kahden muuttujan välisestä riippuvuussuhteesta. Korrelaatiokertoimen tulos ilmoitetaan välillä -1 ja +1. Tuloksesta voidaan päätellä onko riippuvuus positiivista vai negatiivista sekä kuinka voimakasta riippuvuus on. Kun tulos on joko -1 tai +1 puhutaan täydellisestä lineaarisesta korrelaatiosta ja lukuarvot muodostavat näin ollen suoran korrelaatiotaulukossa. Arvon lähentyessä nollaa muuttujien välinen ei ole tilastollinen riippuvuus pienenee. Positiivisella korrelaatiolla tarkoitetaan sitä että saadut arvot kasvavat samansuuntaisesti ja negatiivinen taas sitä, että arvot vähenevät samansuuntaisesti. (Vilka 2007, 130.) Validiteetti on korkea silloin, kun tutkija onnistuu siirtää tutkimukseen tarvittun teorian ja käsitteet arkikielen tasolle ja lukija sekä tutkija ymmärtävät kysymykset samalla tavalla. Validiteetilla tarkastellaan, että tutkimus mittaa juuri sitä mitä oli tarkoituskin mitata. Validiteetti on edellytys reliaabeille tuloksille. (Kananen 2014, 344.)

Tutkimusprosessin aikana ei voi välttyä täysin käsittely-, mittaus-, kato- ja otantavirheiltä. Tutkijan täytyy rehellisesti paljastaa tutkimuksen virheet ja arvioitava niiden vaikutusta saatuihin tuloksiin sekä niiden hyödyntämiseen jatkoa ajatellen. Tutkimuksen virheet vaikuttavat tutkimuksen tarkkuuteen. Satunnaisvirheitä voivat olla muun muassa alhainen vastausprosentti, tutkimuksen otos ei edusta perusjoukkoa tarpeeksi hyvin tai kyselylomakkeessa havaitaan erilaisia mittausvirheitä kysymyksissä tai vastausvaihtoehdoissa. Systemaattisia virheitä saattaa syntyä vastauskadosta, vastaajat valehtelevat, kaunistelevat tai vähättelevät asioiden tilaa. (Vilka 2007, 154.)

4 Kyselytutkimus toisen työharjoittelun vaikutuksesta työllistymiseen

Tätä opinnäytetyötä ei tilattu kenenkään toimesta, vaan Lauren kanssa tehtiin toimeksiantosopimus tutkimuksen tekemisestä ja kyselyn toteuttamisesta. Tutkimuksella haluttiin selvittää Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutusta työllistymiseen siinä yrityksessä, jossa työharjoittelu on suoritettu. Tutkimuksen tutkimusongelmaksi näin ollen muotoutui: ”Kuinka suuri osa Laurean tradenomiopiskelijoista työllistyi samaan yritykseen, jossa suoritti toisen työharjoittelunsa?”. Tutkimusongelmaa käsiteltiin myös toiselta suunnalta, jotta saatiin selvyys siihen: ”Mitkä olivat syyt siihen, etteivät henkilöt työllistyneet toisen työharjoittelupaikan yritykseen?”. Tutkimuksella pyrittiin löytämään mahdollisimman luotettava ja tarkka vastauksen tutkimusongelmaan. Tutkimuskysymykset auttoivat käsittelemään aihetta monesta eri suunnasta ja tuomaan erilaisia näkökulmia tutkimukseen.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä. Menetelmä sopi opinnäytetyöhön hyvin, koska tutkimus kohdistui laajaan määrään tutkittavia henkilöitä eri paikkakunnilta ympäri Etelä-Suomea. Tutkittavalle ja tutkimukseen vastaajalle ei päässyt syntymään vuorovaikutusta toistensa kanssa missään tutkimuksen vaiheessa ja jokainen vastaaja vastasi samoihin kysymyksiin samassa järjestyksessä. Tutkimustuloksesta saatiin näin ollen puolueeton. Kysely oli helppo lähettää sähköisesti vastattavaksi havaintojoukolle, eikä sen tekemisestä koitunut kustannuksia.

Tutkimuksella oli jo heti alusta lähtien hypoteesi, joka perustui omiin kokemuksiin ja havaintoihin. Hypoteesin asettaminen on tutkimukselle on yleistä selittävässä ja vertailevissa määrällisissä tutkimuksissa. Kyselyn kysymykset olivat suurimmaksi osaksi muodoltaan monivalintakysymyksiä, jolloin niiden analysointi oli selkeää. Oma hypoteesini tutkimukselle oli se, että toisella työharjoittelulla on suuri merkitys opiskelijan työllistymiseen. Tutkimustulokset olivat hypoteesin mukaiset. Laurean korkeakouluopinnot suoritetaan yritysten kanssa yhteistyötä tehden. Yritysten liiketoiminnan seuraaminen ja yhteistyö luo opiskelijalle selkeän kuvan työelämästä ja lisää työkokemuksen määrää. Opiskelija on motivoitunut etsimään itselleen koulutustaan vastaavaa työpaikkaa, parantamaan CV:tään ja opiskelijan tavoittelemaan yritykseen päästessään työmotivaatio ja asenne ovat korkeat.

Tämän opinnäytetyön kyselylomakkeeseen käytettiin paljon aikaa onnistuneen tutkimustuloksen varmistamiseksi. Siihen tehtiin useita kertoja muutoksia ja kysymyksiä testattiin suunnitelmaseminaarissa ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Testaamisen lisäksi kyselylomake lähetettiin määrällisen tutkimuksen asiantuntijalle Jarmo Heinospelä tarkistettavaksi, jonka jälkeen tehtiin lopulliset korjaukset. Tavoitteena oli saada mahdollisimman paljon vastauksia lähetettyyn kyselyyn.

Kysely lähetettiin 322 Laureassa opiskelevalle liiketalouden opiskelijalle, joiden oli keskimääräisesti tarkoitus valmistua keväällä 2017. Sähköpostiosoitteita sisältävä lista tuli suoraan toimeksiantajalta. Kyselyyn ei ollut mahdollista ottaa mukaan jo valmistuneita opiskelijoita, sillä Laurealla ei ollut mahdollisuutta tarjota heidän sähköposti osoiteitaan tutkimukseen. Kyselylomake lähetettiin Laurean sähköpostiosoitteesta Laurean sähköposteihin. Tätä kautta lähetetystä kyselystä voitiin olla varmoja siitä, että lomakkeeseen vastaajat ovat oikeaa kohderyhmää ja kaikki vastaajat opiskelevat Laurea-ammattikorkeakoulussa. Sähköposti oli paras vaihtoehto tavoittaa niin suuri joukko Laurean opiskelijoita eri kampuksilta. Lisäksi Laurean opiskelijat ovat tottuneet saamaan sähköpostilla opinnäytetöihin liittyviä tutkimuksia, niin kysely ei voinut automaattisesti ohjautua myöskään esimerkiksi roskapostin joukkoon.

Sähköpostin liitteeksi laadittiin saatekirje (Liite 1), josta selvisi kuka on opinnäytetyön toimeksiantaja, kuka tutkimusta tekee, kuinka kauan vastaaminen kestää ja mihin asti vastausaikaa on jäljellä. Saatekirjeessä oli myös mainittu siitä, että vastaamisen edellytyksenä on, että opinnot on suoritettu Laurea-ammattikorkeakoulussa sekä toinen työharjoittelu on suoritettu. Saatekirjeen lopussa oli linkki, josta klikkaamalla pääsi vastaamaan kyselylomakkeeseen.

Kyselyn lähetyssajankohta piti olla helmi-maaliskuussa, jolloin tutkimus ja sen analysointi olisi tullut valmiiksi ennen kesälomia. Lisäksi tällöin olisi ollut mahdollisuus tehdä täydentävä kysely mikäli vastausprosentti jäisi matalaksi. Kyselyn viilaamiseen meni kuitenkin yllättävän paljon aikaa ja kyselytutkimus saatiin lähetettyä vasta 7.5.2017. Toukokuu oli ajankohtana hieman huono, koska kevätlukukausi läheni loppuaan ja osalla havaintojoukkoon valituista opiskelijoista oli koulu niin loppusuoralla, että olivat saattaneet valmistua kokonaan ennen kyselylomakkeen saamista. Kysely lähetettiin vastattavaksi sunnuntaina aamupäivästä, jolloin vastaajilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn joko heti tai halumanaan ajankohtana viikolla tai viikonloppuna. Vastausaikaa kyselyyn oli annettu 9 päivää. Kyselyn lähetyksessä oli tärkeää saada se lähetettyä niin nopeasti, kuin mahdollista, jotta kysely voitiin toteuttaa vielä ennen kesälomien alkua ja saatua sähköpostilistaa pystyi vielä käyttämään tutkimukseen. Muutamaa päivää ennen kyselyajan päättymistä vastaajille lähetettiin muistutusviesti kyselyyn vastaamisesta vastausprosentin nostamiseksi.

Kysely sisälsi yhteensä 23 kysymystä ja se toteutettiin Google Forms -työkalua käyttäen. Tutkimus oli alun perin tarkoitus tehdä e-lomaketta käyttämällä, mutta Google Forms työkalulla sai luotua nykyaikaisemman näköisen ja ulkomuodoltaan siistimmän kokonaisuuden. Tutkimusajan sulkeuduttua Google Forms -työkalu muodosti yhteenvedon saatujen vastausten pohjalta kuvioden muodossa, jolloin saaduista vastauksista ja tutkimuksesta sai alustavan

kuvan ja sitä oli helppo lähteä analysoimaan. Työkalusta sai myös siirrettyä saatu aineisto suoraan Exceliin ja sieltä lopulta SPSS ohjelmaan. Kyselylomake toteutettiin niin, että vastaaja pakotettiin vastaamaan jokaiseen kysymykseen tai kysely ei päästänyt jatkamaan eteenpäin. Näin varmistettiin, että saadaan mahdollisimman luotettavat tulokset kaikkiin kysymyksiin ja niiden vertailu on tasapuolista. Päätös saattoi kuitenkin johtaa siihen, että osa vastaajista jätti lomakkeen kesken ja vastauksien määrä jäi vähäiseksi. Kaikki kysymykset ja vastausvaihtoehdot numeroitiin lomakkeelle valmiiksi helpottamaan myöhemmin tulosten analysointia.

Kyselylomake (Liite 2) oli jaettu väliotsikoiden avulla kolmeen osaan, jolloin kysely oli selkeä ja vastaajan oli helppo seurata missä vaiheessa vastaamista lomakkeella oli. Kysely alkoi helpoilla vastaajan taustatietoa kartoittavilla kysymyksillä: sukupuoli, ikä, siviilisääty, asuinkunta ja pohjakoulutus. Lisäksi kyselyssä kysyttiin tarkentavia tietoja siitä, missä Laurean kampuksella on suorittanut opinnot ja milloin on tarkoitus valmistua. Näillä tiedoilla saatiin tietoa siitä vaikuttaako esimerkiksi opiskelijan kampus vastauksiin ja missä kampuksella työllistyminen oli parasta. Ensimmäisen osion kysymykset olivat yhtä lukuun ottamatta monivalintakysymyksiä, jolloin vastaaja pääsi helposti eteenpäin lomakkeella ja hänelle tuli tunne, että kysely on nopeasti vastattu loppuun asti. Asuinkunta kysyttiin avoimena kysymyksenä, koska kuntien määrä on niin suuri, ettei kaikkia pysty kyselyyn luetteloimaan. Valmistumisvuotta kysyttäessä vastausvaihtoehtona oli myös ”Muu” vaihtoehto, jolloin vastaajalla oli mahdollisuus vastata vaihtoehtoista poikkeavalla tavalla.

Kyselyn toisessa osiossa kysyttiin seitsemän kysymystä koskien toista työharjoittelua, sen ajankohtaa, suorittamistapaa ja -aikaa, päämäärää, opintojen vaiheetta sekä sitä, kuinka kyseiseen harjoitteluun päätyi. Kysymyksissä käytettiin joko neli- tai viisiportaista asteikkoa riippuen vastausvaihtoehdoista. Osa kysymyksistä vaati kuitenkin enemmän vastausvaihtoehtoja, sillä vaihtoehtoihin piti saada kaikki mahdolliset skenaariot esille. Koko lomaketta ei onnistunut tehdä vain yhtä asteikkoa käyttämällä, joten siinä sovellettiin erilaisia asteikkoja läpi kyselylomakkeen. Kyselyssä ei käytetty vastausvaihtoehtoina esimerkiksi adjektiivien ääripäitä, jolloin vastaaja olisi valinnut niiden väliltä sopivimman vaihtoehdon. Mielipidettä kysyvissä kysymyksissä vastaajaa pyydettiin valitsemaan viiden vaihtoehdon joukosta (erittäin tarkasti, melko tarkasti, melko vähän, en yhtään, en osaa sanoa). Toisen osio kysymyksissä ainoastaan yksi kysymys ”Kuinka tarkasti mietit mihin haet toiseen työharjoitteluun?” kysyi vastaajan mielipidettä. Avoimena kysymyksenä kysyttiin opiskelijan suorittamien opintopisteiden määrää hänen mennessään toiseen työharjoitteluun, sillä tulos oli helppo myöhemmin analyysivaiheessa jakaa osiin vastausvaihtoehtoiksi. Oletettavissa oli myös se, että osa vastaajista ei muista tarkkaa määrää. Avointa kysymystä käyttämällä sai mahdollisuuden ensin tarkastella kuinka vastaajat vastasivat kysymykseen ja onko tuloksia järkevää käyttää tutkimuksessa.

Kyselylomakkeen kolmas eli viimeinen osio käsitteli vastaajan työllistymistä yhdeksällä kysymyksellä. Viisi kysymyksistä käytti jälleen neli- tai viisiportaista asteikkoa. Kysymyksissä kysyttiin tutkimusongelman kannalta tärkeitä asioita, eli työllistykö opiskelija samaan yritykseen suoraan toisesta työharjoittelusta, tarjottiinko hänelle kyseistä työtä ja mikä oli mahdollisesti syynä mikäli näin ei tapahtunut. Kysymyksillä haluttiin saada selville suuntautuiako opiskelija työelämässä samoihin tehtäviin, kuin missä suoritti toisen työharjoittelunsa ja kuinka suuri työllistymisprosentti vastaajilla oli. Lisäksi kyselyssä haluttiin selvittää opiskelijan saamaa bruttopalkkaa toisesta työharjoittelusta. Kolme kysymyksistä ”Olisitko halunnut työllistyä yritykseen, jossa suoritat toisen työharjoittelun?”, ”Kuinka suuri vaikutus toisella työharjoittelulla oli mielestäsi työllistymiseen?” ”Kuinka tyytyväinen olit toisen työharjoittelupaikan palkkaukseen?” kysyi vastaajan mielipidettä. Kyselyn viimeiseksi kysymykseksi asetettiin avoin kysymys, johon jokainen vastaaja pääsi sanallisesti vastaamaan ja antamaan oman mielipiteen opinnäytetyön pääkysymykseen: ”Perustele miten toinen työharjoittelu vaikuttaa työllistymiseen?”. Avoimella kysymyksellä pystyttiin saamaan vielä lisää sellaista tietoa, joita ei suljetuilla kysymyksillä osattu kysyä ja vastaaja sai omin sanoin perustella vastauksiaan. Kyselyyn vastanneiden kesken ei arvottu mitään palkintoja, joten kyselylomakkeen lopussa ei kysytty vastanneiden sähköpostiosoitetta.

Kyselytutkimuksen tuloksia päätettiin esittää kuvioden ja tekstin muodossa. Ympyräkuviota oli paras käyttää sukupuolijakauman esittämiseen vähien vastausvaihtoehtojen takia. Pylväskuviolla oli hyvä näyttää vastausten jakauma neli- tai viisiportaisten mielipidekysymysten esittämiseen. Avoimet kysymykset on avattu tuloksiin sanallisesti. Lisäksi tutkimuksen lopussa (Liite 3) on mahdollista lukea avointen vastausten vastaukset.

4.1 Kyselytutkimuksen tulokset

Yhteensä 23 kysymystä sisältävä kyselylomake lähetettiin 322 Laurean liiketalouden opiskelijalle sähköpostitse vastattavaksi. Vastauksia kyselyyn tallentui yhteensä 42 kappaletta. Aineistoa tarkastellessa tarkemmin huomasin yhden lomakkeista tallentuneen täysin samoilla vastauksilla ja samalla aikaleimalla kahteen kertaan. Tästä syystä hyväksyttyjä vastauksia tutkimukseen oli lopulta vain 41. Vastausprosentiksi tutkimukselle tuli näin ollen 13 %, joka on niin pieni, että tulokset eivät voi täysin luotettavasti edustaa koko perusjoukkoa. Sähköisissä lomakkeissa vastaajamäärä usein jää jopa vain kymmeneen prosenttiin, joten tulos oli odotettavissa kyselylomaketta lähetettäessä. Vastauksien vähäisen määrän takia vastaajille lähetettiin muistutusviesti ennen kyselylomakkeen päättymisajankohtaa, mutta sekään ei auttanut vastausmäärän nousussa. Kysely toteutettiin niin, että kaikki kysymykset olivat pakollisia vastata päästäkseen kyselyn seuraavaan osioon. Näin ollen jokaisessa kysymyksessä on sama määrä vastaajia.

4.1.1 Taustatiedot

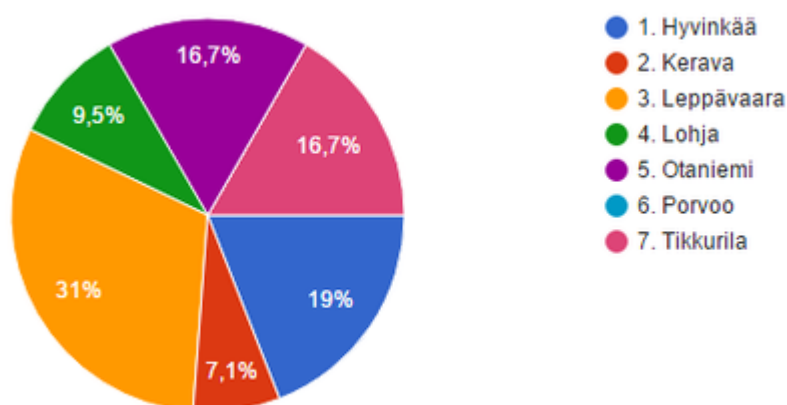
Kyselyn ensimmäinen osio koostui seitsemästä vastaajien taustatietoja käsittelevästä kysymyksestä. Kysymyksistä kuusi olivat monivalintakysymyksiä ja yksi avoin kysymys. Ensimmäisellä kysymyksellä selvitettiin vastanneiden sukupuolijakaumaa. Kyselyyn vastasi 29 naista ja 12 miestä. Naisvastaajia oli näin ollen 70,70 % ja miesvastaajia 29,30 %.

Ikäjakaumaltaan vastaajat olivat 21-50-vuotiaita. Kuusikymmentäyksi prosenttia vastaajista eli 25 henkilöä oli kyselyyn vastatessaan iältään 21-25-vuotiaita. Seuraavaksi eniten vastaajia oli seuraavasta ikäluokasta 26-30-vuotiaita. 6 henkilöä vastasi olevansa kyseistä ikäluokkaa, jolloin heidän ikäjakaumaa edustaa 14,60 %. 31-35-vuotiaita ja 36-40-vuotiaita kyselyyn vastasi molempiin 4 henkilöä (9,80 %) ja loput 2 vastaajaa olivat iältään 46-50-vuotiaita (4,90 %). Ikäjakauma paljastaa, että Laureassa opiskelevista 75,60 % ovat iältään joko 30-vuotiaita tai alle.

Siviilisäädyltään 41,50 % eli 17 vastaajaa vastasivat asuvansa yksin. Toinen lähes yhtä suuri joukko 36,60 % eli 15 vastaajaa ilmoitti asuvansa avioliitossa. Kuusi vastaajista eli 14,60 % vastasi olevansa avioliitossa ja loput 3 vastaajaa (7,30 %) olevansa kihloissa.

Asuinkunta hajotti vastaajat ympäri Etelä- ja Keski-Suomea. Vastaajia tuli yhteensä 14 eri kunnasta. Suurin osa eli 14 vastaajista (34,20 %) vastasi asuvansa Espoossa. Seuraavaksi eniten vastaajia oli Vantaalta (5 kpl eli 12,20 %). Riihimäeltä, Nurmijärveltä ja Helsingistä oli kaikista 3 vastaajaa (7,3 %). Keravalta, Tampereelta sekä Vihdistä vastasi kaikista 2 henkilöä (4,90 %). Muista kunnista (Karkkilasta, Lahdesta, Hämeenlinnasta, Järvenpäästä, Lohjalta ja Akaalta) oli vain yksittäisiä vastaajia (2,40 %).

Pohjakoulutukseltaan 63,40 % eli 26 vastaajista oli lukiotaustaisia. Ammattikoulun oli käynyt 6 vastaajaa (14,60 %) ennen ammattikorkeakouluun tuloa ja 9 vastaajista (22 %) oli jo pohjakoulutukseltaan suorittanut toisen linjan ammattikorkeakoulututkinnon. Kukaan vastanneista ei vastannut pohjakoulutuksen olleen peruskoulu tai yliopisto.

Kuvio 3: Laurean kampus, jossa vastaajat suorittaneet opinnot

Laurea-ammattikorkeakoululla on Suomessa seitsemän eri kampuista, joista kaikista muista saatiin vastauksia paitsi Porvoosta. Vastausprosentit (Kuvio 3) eri kampusten välillä jakautuivat seuraavasti: Leppävaara 31,70 %, Hyvinkää 19,50 %, Tikkurila 17,10 %, Otaniemi 17,10 %, Lohja 7,30 %, Kerava 7,30 % ja Porvoo 0 %. Tutkimustuloksia tarkastellessa oli kiva huomata, että vastauksia oli tullut näinkin tasapuolisesti eri kampusten väliltä.

Viimeinen taustakysymyksistä kysyi milloin vastaajan oli tarkoitus valmistua Laureasta. Jokainen vastaajista eli 100 % vastasi tavoitteekseen valmistua vuonna 2017. Tulos oli odotettavissa, sillä kysely lähetettiin vastattavaksi viimeisiä opintojaan Laureassa suorittaville opiskelijoille.

4.1.2 Työharjoittelu

Kyselyn toisessa osiossa vastaajilta kysyttiin seitsemällä kysymyksellä työharjoitteluun liittyviä kysymyksiä. Kysymyksistä kaikki olivat monivalintakysymyksiä, joista kahdessa oli mahdollisuus vastata ”Muu” vaihtoehto itse sanallisesti mikäli valmiit vastausvaihtoehdot eivät olleet tarpeeksi sopivia. Kaikki työharjoitteluun liittyvät kysymykset olivat pakollisia vastata, joten jokaiseen kysymykseen on vastannut 41 vastaajaa.

Ensimmäisessä kysymyksessä (numero 8) kysyttiin kuinka vastaaja suoritti työharjoittelunsa. Vastausvaihtoehtoja oli kysymykseen neljä: 1 ja 2 harjoittelu eri yrityksissä, 1 ja 2 harjoittelu samassa yrityksessä, molemmat harjoittelut yhdistettynä yhdeksi harjoitteluksi sekä en ole suorittanut toista työharjoittelua. Enemmistö (26 kpl) vastaajista (63,40 %) vastasi suorittaneen työharjoittelut eri yrityksissä. Seuraavaksi eniten eli yhdeksän vastaajaa ilmoitti suorittaneen harjoittelut yhdistettynä yhdeksi harjoitteluksi (22 %). 1 ja 2 harjoittelun suoritti

samassa yrityksessä 14,60 % vastaajista (6 kpl). Kaikki vastaajat olivat suorittaneet molemmat pakolliset työharjoittelut, sillä kukaan (0 %) ei vastannut ettei ole suorittanut toista työharjoittelua.

Seuraava kysymys (numero 9) kysyi opiskelijan opintopisteiden suoritusmäärää mennessään toiseen työharjoitteluun. Kysymys kysyttiin avoimena kysymyksenä. Vastaukset jaoteltiin viiteen ryhmään vastausten saannin jälkeen: 1-70, 71-140, 141-210, yli 211 opintopistettä suorittaneet sekä ”Ei tietoa”. 29 vastaajista vastasi suorittaneen 141-210 opintopistettä toiseen työharjoitteluun mennessään, 8 vastaajaa oli suorittanut 71-140 opintopistettä, 2 vastaajaa 1-70 opintopistettä, 1 oli suorittanut yli 211 opintopistettä. Ainoastaan yhdellä vastaajista ei ollut tietoa suoritettujen opintopisteiden määrästä. Vastauksista voitiin päätellä, että suurin osa vastaajista (70,70 %) olivat suorittaneet toisen työharjoittelun opintojen loppupuolella.

Kysymyksessä numero 10 kysyttiin miten vastaaja päätyi omaan toiseen työharjoittelupaikkaansa. Kysymyksessä oli neljä vastausvaihtoehtoa: ”Hain itse”, ”tutun kautta”, ”koulun kautta” ja ”suoritin työharjoittelun sen hetkessä työpaikassani”. Tämän lisäksi kysymyksessä oli mahdollista vastata ”Muu” vaihtoehto, jolloin vastaaja sai itse sanallisesti vastata jotain muuta kuin vaihtoehtoissa oli mainittu. Neljä vastaajaa käytti tätä vastausvaihtoehtoa hyväkseen ja vastausten pohjalta muodostui viides vaihtoehto ”Pyydettiin töihin yrityksen toimesta”. 22 vastaajista (53,70 %) vastasi hakeneensa toisen työharjoittelupaikan itse, 6 (14,60 %) löytäneen paikan koulun kautta, 6 (14,60 %) suoritti harjoittelun sen hetkessä työpaikassaan, 4 (9,80 %) tutun kautta ja 3 (7,30 %) pyydettiin töihin yrityksen toimesta.

Yhdennessätoista kysymyksessä kysyttiin mikä oli toisen työharjoittelun ajankohta. Suorittiko vastaaja siis harjoittelun ensimmäisenä, toisena, kolmantena vai näitä vaihtoehtoja myöhäisempänä opiskeluvuonna. Lisäksi viides vastausvaihtoehto oli, ettei ole suorittanut toista työharjoittelua, mutta siihen vastausprosentti oli 0 %. Jokainen kyselyyn vastaaja oli siis suorittanut toisen työharjoittelun. 19 vastaajaa (46,30 %) oli suorittanut toisen työharjoittelun kolmantena opiskeluvuotenaan, 18 vastaajaa (43,90 %) toisena opiskeluvuotenaan. Yksi vastaaja (4,90 %) oli vastannut suorittaneen harjoittelun ensimmäisenä opintovuotenaan ja yksi vastaaja (4,90 %) myöhemmin kuin kolmantena opiskeluvuotenaan.

Seuraavassa kysymyksessä (numero 12) kysyttiin missä ajassa vastaaja suoritti toisen työharjoittelunsa. Vastausvaihtoehdot jakoutuivat kuuteen eri vastausvaihtoehtoon: 1-2 kk, 3-4 kk, 5-6 kk, 7-8 kk, 9-10 kk, 11-12 kk. 26 vastaajaa (63,40 %) vastasi suorittaneen harjoittelun 3-4 kuukauden aikana, 8 vastaajaa (19,50 %) 1-2 kuukaudessa, 5 vastaajaa (12,20 %)

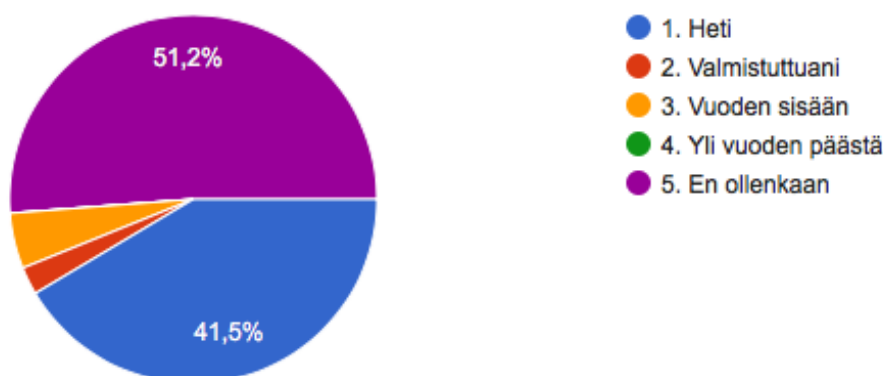
%) 5-6 kuukaudessa sekä kaksi vastasi (4,90 %) suorittaneen harjoittelun 7-8 kuukauden aikana.

Toiseksi viimeinen toista työharjoittelua käsittelevä kysymys (numero 13) kysyi kuinka tarkasti vastaaja mietti mihin hakee toiseen työharjoitteluun. Vastausvaihtoehdot oli jaoteltu mielipideasteikkoa käyttämällä (Erittäin tarkasti, melko tarkasti, melko vähän, en yhtään, en osaa sanoa). Suurin joukko vastaajista eli 17 henkilöä (41,50 %) oli miettinyt toisen työharjoittelupaikan hakua melko tarkasti. 10 vastaajaa (24,40 %) vastasi miettineensä työharjoittelupaikkaa melko vähän, 8 (19,50 %) erittäin tarkasti, 3 (7,30 %) ei yhtään. Kolme vastaajaa ei osannut sanoa kysymykseen mitään arviota. Vastauksista voitiin päätellä, että enemmistö (61 %) opiskelijoista miettii joko erittäin tarkasti tai melko tarkasti mihin hakee töihin toiseen työharjoitteluun.

Viimeisessä työharjoittelua koskevassa kysymyksessä (numero 14) kysyttiin mikä oli vastaajan päämäärä hakiessaan toista työharjoittelupaikkaa. Valmiita vastausvaihtoehtoja oli neljä: Työllistyä samaan yritykseen, saada lisää työkokemusta, selvittää omaa kiinnostusta työpaikkaa kohtaan, saada vain opintopisteet suoritettua. Lisäksi kysymykseen oli mahdollista vastata sanallisesti ”Muu” vaihtoehtoon, jolloin oman vastauksen sai kirjoittaa omin sanoin kyselylomakkeeseen. Viisi vastaajaa vastasi kysymykseen sanallisesti. Sanalliset vastaukset löytyvät liitteistä (Liite 3). Sanallisten vastausten pohjalta syntyi viides vastausvaihtoehto ”Raha”. 17 vastaajaa (41,50 %) vastasi päämääränään olleen työkokemuksen saaminen, 9 (22 %) halusi saada vain opintopisteensä suoritettua, 7 (17,10 %) halusi työllistyä samaan yritykseen, 6 selvittää omaa kiinnostustaan kyseistä yritystä kohtaan ja 2 (4,90 %) päämäärä oli saada rahaa.

4.1.3 Työllistyminen

Kyselyn viimeisessä eli kolmannessa osiossa kysyttiin työllistymiseen liittyviä kysymyksiä yhteensä yhdeksällä eri kysymyksellä. Seitsemän näistä kysymyksistä olivat monivalintakysymyksiä, joista kysymyksessä numero 16 oli mahdollisuus vastata ”Muu” vaihtoehto mikäli mikään annetuista vaihtoehtoista ei ollut vastaajalle sopiva. Kyselyn viimeiseksi kysymykseksi asetettiin avoin kysymys, jossa pyydettiin vastaajia vastaamaan sanallisesti tutkittavaan ongelmaan. Kaikki työllistymiseen liittyvät kysymykset olivat pakollisia vastata, joten jokaiseen kysymykseen on vastannut 41 vastaajaa.

Kuvio 4: Työllistykö vastaaja samaan yritykseen suoraan toisesta työharjoittelusta

Ensimmäisessä kysymyksessä (numero 15) kysyttiin työllistykö vastaaja samaan yritykseen suoraan toisesta työharjoittelusta. Vastausvaihtoehtoja oli viisi kappaletta: Heti, valmistuttuani, vuoden sisään, yli vuoden päästä, en ollenkaan. Vastaukset jakautuivat suurelta osin ”Heti” ja ”En ollenkaan” vastausten välillä. Noin puolet (51,20 %) eli 21 vastaajaa vastasi, ettei työllistynyt työharjoittelun jälkeen kyseiseen yritykseen ollenkaan, kun taas loput vastaajista (48,80 %) työllistyi samaan yritykseen heti työharjoittelusta joko heti, vuoden sisään tai valmistuttuaan. 17 vastaajaa (41,50 %) työllistyi heti, 2 vastaajaa (4,90 %) vuoden sisään ja 1 (2,40 %) valmistuttuaan Laureasta. Vastauksista voidaan päätellä, että puolet opiskelijoista työllistyy samaan yritykseen jossa suoritti toisen työharjoittelun ja puolet eivät työllisty.

Seuraava kysymys (numero 16) kysyi syytä siihen miksi ei työllistynyt yritykseen, jossa suoritti toisen työharjoittelun. Valmiita vastausvaihtoehtoja oli annettu kuusi kappaletta: ”Halusin suorittaa koulun ensin loppuun”, ”Halusin päästä muualle töihin”, ”En viihtynyt työharjoittelupaikassani”, ”Yrityksellä ei ollut jatkuvaa työtarvetta”, ”Yritykseen ei saanut palkata uusia työntekijöitä” ja ”Työllistyin toisesta työharjoittelusta suoraan kyseiseen yritykseen”. Kysymykseen oli mahdollisuus vastata myös omin sanoin ”Muu” vaihtoehdon valitsemalla. Tähän kysymykseen tuli useita sanallisia vastauksia, jotka löytyvät liitteistä (Liite 4). Sanallisten vastausten pohjalta vastausvaihtoehtoja lisättiin vielä kaksi: ”Työllistyin myöhemmin samaan yritykseen” sekä ”Työskentelin yrityksessä jo ennen työharjoittelua”. 14 vastaajaa (34,10 %) vastasi työllistyneen harjoittelusta suoraan kyseiseen yritykseen, 8 (19,50 %) halusi suorittaa koulun ensin loppuun, 6 (14,60 %) vastasi ettei yrityksellä ollut jatkuvaa työtarvetta, 5 (12,20 %) halusi päästä muualle töihin, 4 (9,80 %) työskenteli jo yrityksessä ennen työharjoittelua, 2 (4,90 %) työllistyi myöhemmin samaan yritykseen, 1 (2,40 %) ei viihtynyt työharjoittelupaikassaan ja 1 (2,40 %) yritykseen ei saanut palkata uusia työntekijöitä.

Kysymys numero 17 kysyi vastaajan mielipidettä siihen, että olisiko tämä halunnut työllistyä yritykseen, jossa suoritti toisen työharjoittelunsa. Vastausvaihtoehtoja oli viisi kappaletta: ”Todella mielelläni”, ”Mielelläni”, ”Ehkä”, ”En olisi halunnut” ja ”Työllistyin yritykseen”. 15 vastaajaa (36,60 %) vastasi työllistyneen yritykseen jossa suoritti toisen työharjoittelunsa, 11 vastaajaa (26,80 %) olisi ehkä halunnut työllistyä, 6 (14,60 %) olisi mielellään halunnut työllistyä, 5 (12,20 %) olisi todella mielellään halunnut työllistyä ja 4 (9,80 %) ei olisi halunnut työllistyä yritykseen. Vastauksista voidaan päätellä, että suurella osalla vastaajista, jotka eivät työllistyneet (26 henkilöä) toisen työharjoittelun suorittaneeseen yritykseen olisi ollut kiinnostusta työllistyä yritykseen joko todella mielellään tai mielellään (11 henkilöä = 42,30 %). Sama prosenttiosuus vastasi, että olisivat ehkä olleet kiinnostuneita ja 15,40 % vastasi ettei olisi halunnut työllistyä kyseiseen yritykseen ollenkaan.

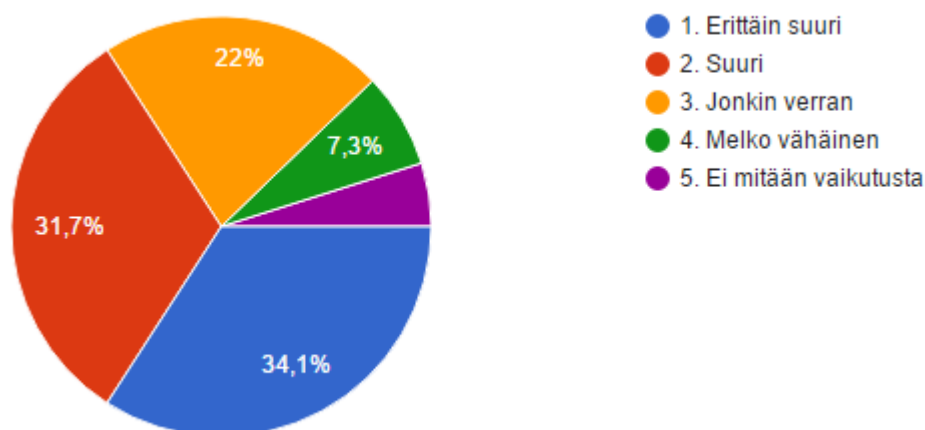
Seuraavalla kysymyksellä (numero 18) haluttiin selvittää tarjottiinko yrityksestä työsuhteelle jatkoa. Vastausvaihtoehtoja oli viisi: ”Tarjottiin, mutta kieltäydyin”, ”Tarjottiin, otin työpaikan vastaan”, ”Ei tarjottu, enkä kysynyt”, ”Kysyin itse työpaikkaa, sain sen” ja ”Kysyin itse työpaikkaa, mutta en saanut sitä”. 15 vastaajaa (36,60 %) vastasi että heille tarjottiin työsuhteen jatkoa ja ottivat myös paikan vastaan. 9 vastaajalle (22 %) ei tarjottu työsuhteen jatkoa, eivätkä he kysyneet myöskään itse. 8 vastaajalle (19,50 %) tarjottiin paikkaa, mutta he jättivät ottamatta paikan vastaan. 5 vastaajaa (12,20 %) olivat itse aktiivisia ja kysyivät työpaikkaa, mutta eivät saaneet sitä siitä huolimatta. 4 vastaajan (9,80 %) aktiivisuus palkittiin, kun he kysyivät työpaikkaa itse ja saivat sen.

Kysymys numero 19 kysyi millaisiin tehtäviin vastaaja suuntautui työelämässä toisen työharjoittelun jälkeen. Kysymys oli monivalintakysymys, johon oli neljä vastausvaihtoehtoa: ”Työllistyin samaan yritykseen, jossa suoritin työharjoitteluni”, ”Työllistyin saman toimialan tehtäviin eri yritykseen”, ”Työllistyin toisen toimialan tehtäviin” ja ”En ole vielä työllistynyt”. Lähes puolet vastaajista eli 20 vastaajaa (48,80 %) vastasi työllistyneen samaan yritykseen, jossa suoritti toisen työharjoittelunsa. 8 vastaajaa (19,50 %) työllistyi eri toimialan tehtäviin, kuin missä suoritti toisen työharjoittelunsa. 7 vastaajista (17,10 %) työllistyi saman toimialan tehtäviin eri yritykseen ja 6 vastaajaa (14,60 %) ei ole vielä työllistynyt.

Kysymys numero 20 kysyi millaista bruttopalkkaa vastaajalle maksettiin toisesta työharjoittelusta. 17 vastaajaa (41,50 %) vastasi tehneen harjoittelun ilman mitään rahallista korvausta. Sama vastaajamäärä vastasi saavansa 1-2000 euroa toisesta työharjoittelustaan bruttona. 5 vastaajaa (12,20 %) ilmoittivat saaneen 2001-3000 euroa rahaa ja kahdella vastaajalla (4,90 %) bruttopalkka oli 3001-4000 euroa.

21 kysymys kysyi kuinka tyytyväinen vastaaja oli toisen työharjoittelun palkkaukseen. Vastausvaihtoehtoja oli viisi, erittäin tyytyväisen ja hyvin pettyneen väliltä. 15 vastaajaa

(36,60 %) ei ollut palkkaukseen pettyneitä eikä tyytyväisiä, 9 vastaajaa (22 %) oli melko tyytyväisiä saamaansa palkkaan, 6 vastaajaa (14,60 %) oli erittäin tyytyväisiä, 6 vastaajaa (14,60 %) oli hieman pettyneitä ja 5 vastaajaa (12,20 %) hyvin pettyneitä saamaansa bruttopalkkaan.

Kuvio 5: Työharjoittelun vaikutus työllistymiseen

Kyselyn toiseksi viimeinen kysymys (numero 22) kysyi vastaajan mielipidettä siitä, kuinka suuri vaikutus toisella työharjoittelulla oli työllistymiseen (Kuvio 4). 14 vastaajaa (34,10 %) koki toisella työharjoittelulla olleen erittäin suuri vaikutus työllistymisen kannalta, 13 vastaajan (31,70 %) mielestä vaikutus on suuri, 9 vastaajan (22 %) mielestä jonkin verran, 3 vastaajan (7,30 %) mielestä melko vähäinen ja 2 vastaajan (4,90 %) mielestä työharjoittelulla ei ole mitään vaikutusta työllistymiseen.

Perustele miten toinen työharjoittelu vaikuttaa työllistymiseen?

	Frekvenssi	Prosentti	Kelvollinen prosentti	Kumulatiivinen prosentti
Työkokemus lisääntyy	12	29,3	29,3	29,3
Työllistyminen helpottuu	17	41,5	41,5	70,7
CV paranee	4	9,8	9,8	80,5
Pääsee luomaan kontakteja	2	4,9	4,9	85,4
En osaa sanoa	3	7,3	7,3	92,7
Ei vaikuta millään tavalla	3	7,3	7,3	100,0
Yhteensä	41	100,0	100,0	

Taulukko 1: Vastausten jakautuminen kysymykseen numero 23

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä (numero 23) vastaajaa pyydettiin vielä perustelemaan sanallisesti, miten toinen työharjoittelu vaikuttaa työllistymiseen. Kysymys antoi lisää

mahdollisuuksia lähestyä aihetta ja avointa kysymystä käyttämällä varmistettiin, että tutkimusongelmaan tulisi varmasti selkeä vastaus. Taulukko 1 näyttää vastausten jakautumisen kuuden eri vastausvaihtoehdon kesken. Frekvenssi kertoo, kuinka monta vastaaja kysymykseen vastasi ja prosenttisarakkeessa luku on merkitty prosentuaalisesti verrattuna kaikkiin vastauksiin. 17 vastaajaa (41,50 %) kokivat, että suurin vaikuttava tekijä on työllistymisen helpottuminen. Seuraavaksi eniten (12 henkilöä, 29,30%) vastaajat kokivat vaikutuksen olevan työkokemuksen lisääntyminen. Selvästi vähemmän vastauksia tuli loppuihin vaihtoehtoihin. CV:n koettiin parantuvat 4 vastaajan (9,80 %) mielestä ja 2 vastaajaa (4,90 %) kokivat uusien kontaktien luonnin suurimmaksi työharjoittelun vaikutukseksi työllistymiseen. En osaa sanoa vastauksia kyselyyn tuli 3 henkilöltä (7,30 %). Sama määrä vastauksia tuli myös vaihtoehtoon, ettei työharjoittelulla ole mitään vaikutusta työllistymiseen.

Kaikki kysymyslomakkeen kysymykseen numero 23 saadut vastaukset löytyvät liitteistä (Liite 5). Kysymys oli jokaiselle pakollinen, joten vastauksia saatiin yhteensä 41 kappaletta. Vastauksissa toistui paljon samat asiat. Opiskelijat kokevat kasvattavansa omaa ammatillista osaamista työharjoittelussa ollessaan. He saavat työkokemusta alasta ja työtehtävistä sekä kokevat saavansa jalan helpommin oven väliin, jolloin työharjoittelu helpottaa työllistymistä. Vastauksissa tuli esille myös, että CV paranee työkokemuksen myötä ja että työharjoittelun aikana on mahdollista luoda kontakteja tulevaisuuden uraa ajatellen.

4.2 Analyysi

Tutkimusta lähdettiin analysoimaan tarkastelemalla muuttujien välisiä korrelaatioita eli riippuvuuksia. Yleisimmin käytetty korrelaatiota kuvaava tunnusluku on Pearsonin korrelaatiokerroin, jonka avulla saatiin selville kahden eri muuttujan välinen lineaarinen yhteys 1 % ja 5 % merkitsevyystasoilla. Korrelaatioanalyysin avulla tiedettiin tarkemmin, että mitkä taustamuuttujat ja kysymykset korreloivat parhaiten keskenään, eli mitä kysymyksiä kannatti vertailla toistensa kanssa. Korrelaation ollessa voimakas, siitä on mahdollista päätellä muuttujan arvoista toisen muuttujan arvot melko täsmällisesti. Voimakas negatiivinen korrelaatio ilmenee lukuna lähellä numeroa -1 ja positiivinen korrelaatio lähellä lukua +1. Positiivisessa korrelaatiossa muuttujat kasvavat samansuuntaisesti ja negatiivisessa päinvastoin. Heikossa korrelaatiossa muuttujien välillä ei ole yhteisvaihtelua, jolloin korrelaatiokertoimen luku on lähellä nollaa. (Korrelaatio 2017.)

Kyselylomakkeen kysymyksistä 5 % merkitsevyystasoja löytyi yhteensä 3 kpl ja 1 % merkitsevyystasoja 3 kpl. Korrelaatioista 3 oli negatiivisia 3 positiivisia. Tutkimustuloksia oli tarkoitus analysoida ristiintaulukoimalla, mutta tämän menetelmän käyttäminen ei ollutkaan mahdollista, koska vastauksia tutkimukseen saatiin alle 100 kpl.

4.3 Reliabiliteetti

Tutkimuslomakkeen kysymysten ja asteikkojen luotettavuutta arvioitiin reliabiliteetin avulla. Sataprosenttinen luotettavuus tutkimukseen syntyy silloin, kun Cronbachin Alpha desimaali on 1,00. Toinen ääripää on 0,00, jolloin tutkimus on täysin epäluotettava. Hyvän reliabiliteetin raja on pidetty 0,6. (Metsämuuronen 2002, 35.) Cronbachin Alphaa käytettiin myös tämän opinnäytetyön tutkimuslomakkeen luotettavuuden arvioinnissa. Tutkimuksen kokonaisluotettavuutta ei kuitenkaan voi mitata vain reliabiliteettitestin avulla, sillä se kertoo vain sen, että onko kysymyslomake kunnossa.

Kyselylomake jakautui kolmeen eri osaan: taustatiedot, toinen työharjoitteluni sekä työllistyminen. Nämä kaikki kolme osiota mitattiin erikseen, jotta saatiin tarkka kuva kyselylomakkeen luotettavuudesta.

Taustatietojen reliabiliteettiluku oli vain 0,042, joka tarkoittaa lähes täysin epäluotettavaa tulosta. Yksi selitys heikolle tulokselle on keskenään sopimattomat mittaustavat. Taustatieto kysymyksiä oli kyselyssä yhteensä 7 kappaletta ja kysymyksissä käytettiin 2-, 4-, 5-, 7- ja 12-portaista asteikkoa. Näiden vertailu keskenään on hyvin hankalaa. Paras reliabiliteetti tulos tähän osioon saatiin poistamalla taulukosta löytynyt negatiivinen korrelaatio: 2-portainen asteikko, eli ”sukupuoli” vaihtoehto poistettiin ja tällöin reliabiliteetti lukema nousi 0,146. Toinen selitys huonolle lukemalla voisi olla turhat kysymykset. Taustatietojen hyväksi havaittu kysymysmäärä on 5 kysymystä. Kysymykset 6 ja 7 olisi voinut jättää kyselystä kokonaan pois, jolloin reliabiliteetti olisi myös kasvanut. Kysymykset olivat kuitenkin tärkeitä tutkimusta ajatellen.

Seuraavan osion kysymykset käsittelivät toista työharjoittelua seitsemällä eri kysymyksellä. Tämän osion reliabiliteettiluku oli 0,480. Luku oli huomattavasti suurempi kuin taustatietojen luku. Negatiivisia korrelaatioita ei löytynyt yhtään ja paras reliabiliteetti luku olisi saatu jättämällä ”Miten päädyit kyseiseen harjoittelupaikkaan” kysymys pois. Tällöin reliabiliteettiluku olisi ollut 0,545.

Kyselyn viimeinen osio käsitteli työllistymistä ja osioon sisältyi 9 kysymystä. Kaikki kysymykset huomioiden reliabiliteettiluku oli 0,136. Paras reliabiliteetti olisi saatu poistamalla kysymys ”Mikä oli mielestäsi syy siihen, että et työllistynyt yritykseen, jossa suoritit toisen työharjoittelun?”, jolloin lukema olisi noussut 0,332.

Tarkastellessa kaikkia kyselylomakkeen 22 kysymystä reliabiliteetilukema oli 0,283. Lukemaa saatiin nostettua 0,475, kun lomakkeelta poistettiin 8 kysymystä ja tarkastelun alle jäi 14 kysymystä. Tutkimuslomake ei siis ole reliabiliteetin mukaan luotettava.

4.4 Tutkimusvirheet

Tutkimusvirheet kuuluvat jokaiseen tutkimukseen ja niistä pitää oppia seuraavia tutkimuksia ajatellen. Virheiden avaaminen ja niistä avoimesti kertominen mahdollistaa tutkimuksen uusimisen virheiden korjausten jälkeen ja näin ollen tutkimuksella voidaan saavuttaa luotettava ja vielä tarkempi tutkimustulos.

Tämän tutkimuksen luotettavuus otti ison kolauksen, kun vastauksia saatiin takaisin odotettua vähemmän, ainoastaan 41 kpl. Tutkimuksen vastaajakatoa pystyy kuitenkin selittämään sillä, että tutkimus lähetettiin vastattavaksi 7.5.2017, jolloin opintojen kevätlukukausi oli jo lopuillaan. Vastaajista tiedettiin ennen kyselylomakkeen lähettämistä se, että kaikki opiskelevat Laureassa liiketaloutta, ovat suorittaneet toisen työharjoittelun ja valmistumisajankohta on lähiaikoina. Ne opiskelijat, jotka olivat saaneet kaikki kurssinsa ja opintopisteensä suoritettua tai olivat jopa kerenneet valmistua kokonaan kyselylomakkeen luonnin aikana eivät välttämättä kirjautuneet koulun sähköpostiin ollenkaan ja kyselytutkimus jäi heiltä kokonaan huomaamatta. Tutkimuksen otos saattoi näin ollen jäädä luotettavuuden näkökulmasta vajaaksi eikä kyselytutkimus tavoittanut niin suurta joukkoa vastaajia mitä tutkimusta lähetettäessä oli ajateltu. Seuraavaa tutkimusta ajatellen kannattaisi miettiä kyselylomakkeen lähetysajankohta tarkemmin saavuttaakseen mahdollisimman suuren vastaajajoukon. Tutkimus kannattaisi esimerkiksi toteuttaa kevät- tai syyslukukauden alussa. Kyselylomake olisi ollut tärkeää lähettää heti sähköpostien saatua, jolloin kaikki opiskelijat olisivat vielä olleet koulun listoilla. Kyselylomakkeen lähettäminen erilaisia kanavia käyttämällä saattaisi myös tavoittaa lisää vastaajia. Vastaajilla oli mahdollisuus vastata tämän opinnäytetyön kyselyyn 9 päivän ajan. Vastausajan pidentäminen olisi myös saattanut lisätä vastaajien määrää heidän huomatessaan saapuneen kyselyn. Muistutusviestin lähettämällä saa myös yleensä kasvatettua vastaajamäärää.

Tutkimuksen analysointi hankaloitui suuresti pienen vastaajamäärän vuoksi ja tutkimuslomakkeen reliabiliteetti jäi hyvän tason alapuolelle. Näin ollen tutkimusta ei voi pitää täysin luotettavana. Tutkimus oli toteutettu hieman poikkeuksellisesti niin, että jokainen kyselyn kysymys oli pakollinen vastata. Tällä välttyttiin siltä, ettei vastauslomakkeita tarvinnut hylätä tyhjien vastauksien takia ja aineisto pystyttiin analysoimaan sellaisenaan. Mikäli vastaaminen kysymyksiin ei olisi ollut pakollista, niin se olisi saattanut vaikuttaa vielä enemmän tutkimuksen luotettavuuteen. Kyselylomake olisi kuitenkin pitänyt luoda

kokonaisuudessaan käyttämällä joko pelkästään vain neli- tai viisiportaista asteikkoa, jolloin tutkimuksen luotettavuus olisi parantunut entisestään.

Tutkimuksen aineistoa tarkastellessa huomasi, että missään kysymyksessä ei ollut merkittävää määrää ”En osaa sanoa” tai ”Muu kuin edellä mainituista” vastauksia. Suurin osa kysymyksistä oli saatu siis muotoiltua sellaiseen muotoon, että jokainen vastaaja ymmärsi ne samalla tavalla ja vastausvaihtoehtoja oli tarpeeksi. Ainoastaan kysymys numero 18 oli hieman huonosti muotoiltu, koska siihen ei oltu laadittu vastausvaihtoehtoa niille opiskelijoille ollenkaan, ketkä olivat jo olleet kyseisessä työpaikassa ennen toiseen työharjoitteluun menemistä. Tällaista puutetta ei huomattu tutkimuslomakkeen testausvaiheessa.

Kyselylomakkeeseen vastaajien kesken ei ollut mitään palkintoa luvassa, joten vastaajien sähköpostiosoitetta ei pyydetty kyselylomakkeen lopussa. Sähköpostiosoitteen saaminen olisi helpottanut kuitenkin saatujen vastausten seuraamista ja mahdollistanut muistutusviestien lähettämisen ainoastaan niille opiskelijoille uudelleen keneltä ei oltu saatu kyselyyn vielä vastausta. Toisaalta vaikka vastanneiden sähköpostiosoitteet olisivatkin tallentuneet, olisi ollut silti mahdoton sanoa onko vastaajakato ollut systemaattista vai ei-systemaattista, koska opiskelijoista ei ollut sen tarkempia tietoja.

5 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutusta työllistymiseen siinä yrityksessä, jossa työharjoittelu on suoritettu. 27 vastaajista eli 66 % oli sitä mieltä, että toisella työharjoittelulla oli joko erittäin suuri tai suuri vaikutus työllistymisen kannalta. Suurin osa kyselyyn vastanneista opiskelijoista kertoi näkevänsä merkittävän yhteyden toisen työharjoittelun ja työllistymisen välillä.

Toisen työharjoittelun koettiin vaikuttavan työllistymiseen, koska sen kautta opiskelijat saavat paljon kokemusta opiskelemastaan alasta, heidän ammatillinen osaaminen kasvaa ja he pääsevät näyttämään työnantajalle omat taitonsa sekä oman asenteen työtä kohtaan. Opiskelijoilla ei välttämättä ole mitään aikaisempaa kokemusta kyseisellä alalla toimimisesta, joten työharjoittelu on oiva tapa saada jalka oven väliin ja samalla luoda uusia kontakteja työelämässä. Työharjoittelun aikana tehtyjen työtehtävien koettiin tukevan tulevaisuuden uraa ja ne opettavat työtehtävistä ja yleensäkin työelämästä paljon. Vastaajat jopa kokivat, että ilman toista työharjoittelua heillä ei välttämättä olisi ollut edes mahdollisuutta työllistyä haluamalleen toimialalle. Työharjoitteluiden koettiin myös parantavan CV:tä ja näin ollen helpottavan työnhakua harjoittelun tai valmistumisen jälkeen.

Merkittävä osa vastaajista (41,50 %) suoritti toisen työharjoittelun saamatta siitä mitään maksettavaa korvausta ja olivat asiasta pettyneitä. Tästä syystä opiskelijan oma aito

kiinnostus harjoittelupaikkaa kohtaan on tärkeää, jotta hän pystyy tekemään työnsä motivoituneesti ja näyttämään omat taitonsa huonosta, tai olemattomasta rahallisesta korvauksesta huolimatta. Opiskelijat olivat sitä mieltä, että hyvin tehty työ tuottaa työmarkkinoilla tulosta. Jokaisella on mahdollisuus näyttää, että pärjää annetuissa tehtävissä ja suoriutuu niistä hyvin. Työnantajat yleensä nopeasti huomaavat motivoituneet henkilöt ja haluavat hyödyntää tällaisen opiskelijan keräämiä tietoja ja taitoja oikeassa työsuhteessa harjoittelun loppumisen jälkeen. Työnantajat eivät halua päästää irti hyvistä työntekijöistä ja he haluavat mahdollisuuksien ja työtilanteen sallimien rajojen mukaan pitää kyseiset henkilöt palkkalistoillaan jatkossakin. Toki työllistyminen juuri työharjoittelupaikan yritykseen on myös riippuvainen työharjoittelupaikasta ja siitä minkälaisia työtehtäviä siellä pääsee tekemään. Yritykset ovat kaikki erilaisia ja niiden tilanteet poikkeavat toisistaan. Välillä pitää olla hieman tuuria mukana, että juuri sieltä paikasta, jossa harjoittelun on suorittanut avautuu ylimääräinen työpaikka harjoittelun jälkeen. Palkatonta työharjoittelua ei välttämättä koeta esteenä, jos pääsee tekemään sellaista työtehtäviä mistä kokee hyötyvänsä tulevaisuutta ja valmistumisen jälkeistä uraa ajatellen.

Eräillä opiskelijoilla on harjoittelupaikkaa etsiessä jo hyvin selkeä kuva siitä mikä heitä kiinnostaa ja mihin he haluavat päästä toiseen työharjoitteluun. Toiset opiskelijat taas saattavat miettiä ja etsiä omaa kiinnostustaan ja lähtevät työharjoittelun kautta kokeilemaan löytyisikö sitä kautta itselle se oikea ja mielekäs paikka työskennellä. Ne opiskelijat, jotka suorittivat toisen työharjoittelunsa heidän jo olemassa olevassaan työpaikassaan eivät ymmärrettävästi kokeneet työharjoittelua merkityksellisenä työllistymisen kannalta.

Opinnäytetyön tutkimusongelma kysyi, kuinka suuri osa Laurean tradenomiopiskelijoista työllistyi samaan yritykseen, jossa suoritti toisen työharjoittelunsa. Noin puolet vastaajista (48,80 %) vastasi työllistyneen toisesta työharjoittelusta samaan yritykseen joko suoraan, vuoden sisään tai valmistuttuaan ammattikorkeakoulusta. Luku on huomionarvoinen, sillä se kertoo kuinka merkittävä työllistävä vaikutus työharjoittelulla voi olla. Kyselylomakkeen saaduista vastauksista voidaan päätellä, että noin puolet opiskelijoista työllistyy samaan yritykseen, jossa suorittivat toisen työharjoittelunsa. Jos tämän tutkielman tuloksena saatu työllistymisprosentti pätee kaikkiin Laurean tradenomeihin, niin vuosittain noin 5000:sta valmistuneesta tradenomista noin 2440 opiskelijaa löytää itsensä saman yrityksen palkkalistoilta, jossa suoritti toisen työharjoittelun.

Tässä kyselytutkimuksessa lähestyttiin asiaa myös toiselta suunnalta, kysymällä opiskelijoilta miksi he eivät työllistyneet toiseen työharjoittelupaikkaansa. Selvisi, että suurin syy siihen, etteivät opiskelijat työllistyneet harjoittelupaikkaan oli se, että vastaajat kokivat koulun suorittamisen loppuun olevan tärkeysjärjestyksessä ensimmäisenä. Lisäksi työpaikoilla oli

tilanteita, että heillä ei ollut mahdollista palkata uusia työntekijöitä tai opiskelija ei viihtynyt toisessa työharjoittelupaikassaan.

Tutkimusongelmaa lähestyttiin myös yrityksen näkökulmasta kysymällä vastaajilta, että tarjosiko yritys työsuhteelle jatkoa. Yli puolet yrityksistä (56,10 %) tarjosivat opiskelijalle harjoittelun jälkeen työsuhteen jatkoa. Tämän huiman prosentin lisäksi vastaajista 21,90 prosenttia ehdivät olla itse aktiivisia työpaikasta kysymisen suhteen. Ainoastaan noin viidesosalle opiskelijoista ei tarjottu työpaikkaa tai he eivät sitä itse kysyneet.

Kyselytutkimuksen tulokset analysoitiin saatujen vastausten pohjalta. Valitettavasti kyselyn vastausprosentti jäi matalaksi ja tutkimuksen luotettavuus kärsi pahasti. Vastaavanlainen tutkimus kannattaisi toteuttaa uudelleen jolla pyrkisi tavoittamaan suuremman määrän Laurean opiskelijoita. Kyselylomake kannattaisi lähettää vastattavaksi useamman kuin yhden kanavan kautta, pidentää vastausaikaa sekä lähettää muistutusviesti kyselyyn vastaamiseksi. Lisäksi kyselylomakkeen lähetysajankohta kannattaisi huomioida paremmin, kuin tässä tutkimuksessa. Vaihtoehtoisesti tämä tutkimus voitaisiin toteuttaa haastattelemalla opiskelijoita, jolloin voisi syventyä asiaan ja saada sitä kautta asiaan lisää informaatiota.

Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Aalto, L. 2003. Palkkatieto. Vantaa: WSOY.

Ahola, S., Kivelä, S. & Nieminen, M. Tekemällä oppii. 2005. Turku: Didipaino.

Aminoff, J. & Korhonen, P. 2016. Minun Laureani - Tarinoita Laureasta, opinnoista ja osaamisesta. Viro: Printon Trükikoda.

Eskola, A. 2004. Työsuhteen ja palkanlaskennan perusteet. Keuruu: Otava.

Haikola, A. 2009. Ura unelmissa. Helsinki: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Hautala, T., Ojalehto, M. & Saarinen, J. 2012. Työelämää kehittämässä. Turku: Juvenes Print.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9. painos. Helsinki: Edita Publishing.

Kananen, J. 2011. Kvantitatiivisen opinnäytetyön käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kotila, H. & Mäki, T. 2015. 21 tapaa tehostaa korkeakouluopintoja. Helsinki: Haaga-Hela Ammatillinen opettajakorkeakoulu.

Metsämuuronen, J. 2002. SPSS aloittelevan tutkijan käytössä. Metodologia-sarja 5. Helsinki: International Methelp Ky.

Nikkilä, M. Avaimet työelämään. 2014. Oulu: Veltor.

Lampikoski, T. 2010. Tradenomin uraopas. Vantaa: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.

Lindström, J. & Kuparinen, K. 2016. Enemmän yhdessä - artikkeleita Laurea-ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyöstä. Helsinki: Kopio Niini.

Oakshott, L. 2006. Essential Quantitative methods for business, management and finance. China: Palgrave macmillan.

Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1987. Menetelmiä työhalun parantamiseksi. Keuruu: Otava.

Rasila, M. & Pitkonen, M. 2011. Motivaatio, työn ilo ja into. Helsinki: Yrityskirjat.

Seyffert, M. & Niermeyer, R. 2004. Motivaatio. Helsinki: Rastor.

Vilkkä, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Tammi.

Virolainen, M. 2006. Osaamista rakentamassa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Zacheus, T. 2009. Työelämäyhteydet ammattikorkeakouluissa 2008. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Sähköiset lähteet:

Ammattikorkeakoululaki 2014/932. Viitattu 11.4.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>

Esitteet. 2016. Laurea. Viitattu 8.11.2016.
<https://www.laurea.fi/laurea/medialle/esitteet>

Harjoittelu. 2016. Laurea. Viitattu 2.2.2016.
<https://laurea.sharepoint.com/sites/linkfi/opintojenkulku/harjoittelut/Sivut/default.asp>

Heinonen, J. 2016. Kysymyslomake. Viitattu 5.9.2017.
https://video.laurea.fi/media/Kysymyslomake/0_8ax9t1ad

Hypoteesi. 2017. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 21.9.2017.
<https://www.jyu.fi/yliopistopalvelut/opiskelijoille/glossary/hypoteesi>

Hypoteesin testaus. 2017. KvantiMOTV. Viitattu 21.9.2017.
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/hypoteesi/testaus.html>

Kaumi, T. 2015. Työttömyys lisääntyy tulevaisuudessa. Viitattu 7.6.2016.
<https://www.suomenuutiset.fi/tyottomuus-lisaantyy-tulevaisuudessa/>

Korkeakoulujen kevään 2015 yhteishaku menestys Laurealle. 2015. Laurea. Viitattu 21.4.2016.
<https://www.laurea.fi/tiedotteet/Sivut/Korkeakoulujen-kevään-2015-yhteishaku-menestys-Laurealle-.aspx>

Korrelaatio. 2017. KvantiMOTV. Viitattu 28.9.2017.
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/korrelaatio/korrelaatio.html>

Laurea-Ammattikorkeakoulu. 2016. BeGlobal. Viitattu 8.11.2016.
<http://www.beglobal.fi/fi/laurea-ammattikorkeakoulu.html>

Laurea-ammattikorkeakoulu ohje 2016. 2016. Laurea. Viitattu 1.2.2017.
https://laurea.sharepoint.com/sites/linkfi/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc={8630EDBC-0A35-4F49-98B3-73C54BD1B901}&file=ty%C3%B6harjoittelu%20tietojenk%C3%A4sittelyn%20koulutusohjelmassa.doc&action=default&DefaultItemOpen=1

Laurea työnantajana. 2016. Laurea. Viitattu 8.11.2016.
<https://www.laurea.fi/laurea/laurea-tyonantajana>

Lehtonen, T. 2016. Tradenomit ja merkonomit työelämässä. Viitattu 8.12.2016.
http://www.ammattinetti.fi/artikkelit/detail/27_artikkeli;jsessionid=0644A87054

Liiketalouden harjoittelu Laurea Lohjalla. 2016. Laurea. Viitattu 2.2.2016.
<https://live.laurea.fi/fi/opiskelijalle/harjoittelu/harjoittelulohja/Liiketalous/Sivut/default.aspx>

Liiketalouden koulutus. 2016. Laurea. Viitattu 12.11.2016.
<https://www.laurea.fi/opiskelu-ja-hakeminen/amk-tutkinnot/liiketalous>

Lohjan liiketalouden harjoittelupaikan hyväksyntälomake. 2016. Laurea. Viitattu 8.11.2016.
<https://elomake3.laurea.fi/lomakkeet/9197/lomake.html>

Otos ja otantamenetelmät. 2003. KvantiMOTV. Viitattu 21.4.2016.
<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/otos/otantamenetelmat.html>

Palkkaneuvonta. 2016. Tral. Viitattu 11.4.2016. <http://www.tral.fi/palvelut-ja-edut/ura-ja-koulutuspalvelut/palkkaneuvonta/?gclid=CPWNoOfvhsWCFVG6GwodaygMGw>

Palkkasuosituks. 2016. Tral. Viitattu 11.4.2016. <http://www.tral.fi/palvelut-ja-edut/ura-ja-koulutuspalvelut/palkkaneuvonta/palkkasuosituks/>

Suuret palkkaerot ovat yritykselle juridinen riski. 2015. Kauppalehti. Viitattu 11.4.2016. <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/suuret-palkkaerot-ovat-yritykselle-juridinen-riski/kw4MeLUk>

Tradenomi (AMK), liiketalous: mihin valmistuneet ovat sijoittuneet? 2010. Töissä.fi. Viitattu 12.11.2016. <http://www.toissa.fi/sijoittuminen-tyoelamaan/show/tradenomi-amk-liiketalous>

Tradenomitutkinto. 2016. Tral Viitattu 12.11.2016. <http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomitutkinto>

Tradenomit työelämässä. 2016. Tral. Viitattu 12.11.2016. <http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tradenomit-tyoelamassa/>

Tietoa tradenomeista. 2016. Tral. Viitattu 12.11.2016. <http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/>

Tutkimuksen - Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite. 2016. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Viitattu 21.4.2016. <https://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Tavoite-ja-tarkoitus>

Tutkimukset. 2016. Tral. Viitattu 12.11.2016. <http://www.tral.fi/palvelut-ja-edut/julkaisut/tutkimukset/>

Tutkimusprosessi. 2010. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 21.6.2017. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi>

Työharjoittelu - liiketalous. 2016. Laurea. Viitattu 17.10.2016. <https://laureauas.sharepoint.com/sites/linkfi/Dokumentit/Tyoharjoitteluohje%20syksyst%C3%A4%202014%20l%C3%A4htien.pdf#search=ty%C3%B6harjoittelu%20liiketalous>

Työllisyysaste. 2016. Findikaattori. Viitattu 7.6.2016. <http://www.findikaattori.fi/fi/41>

Työllisyystilanne. 2016. Tral. Viitattu 21.4.2016. <http://www.tral.fi/tietoa-tradenomeista/tyollisyystilanne/>

Työttömyysaste. 2016. Findikaattori. Viitattu 7.6.2016. <http://www.findikaattori.fi/fi/34>

Kuviot

Kuvio 1: Tradenomien sijoittuminen eri toimialoille	15
Kuvio 2: Tradenomien asematasot työelämässä	16
Kuvio 3: Laurean kampus, jossa vastaajat suorittaneet opinnot	39
Kuvio 4: Työllistykö vastaaja samaan yritykseen suoraan toisesta työharjoittelusta?	42
Kuvio 5: Työharjoittelun vaikutus työllistymiseen.....	44

Taulukot

Taulukko 1: Vastauusten jakautuminen kysymykseen numero 23	43
--	----

Liitteet

Liite 1: Kyselyn saatekirje	55
Liite 2: Kyselylomake	56
Liite 3: Kysymyksen numero 14 avoimet vastaukset	61
Liite 4: Kysymyksen numero 16 avoimet vastaukset	62
Liite 5: Kysymyksen numero 23 avoimet vastaukset	63

Liite 1: Kyselyn saatekirje

Hei AMK:sta lähiaikoina valmistuva tradenomi!

Teen opinnäytetyöni tutkimusta Laurean liiketalouden opiskelijoiden toisen työharjoittelun vaikutuksesta työllistymiseen siinä yrityksessä, jossa toinen työharjoittelu on suoritettu. Kysely on osa Laurea-ammattikorkeakoululle tehtävää opinnäytetyötä, jonka toimeksiantaja on Laurea-Ammattikorkeakoulu (www.laurea.fi.) Vastaamalla kyselyyn annat tärkeää tietoa toisen työharjoittelun vaikutuksesta työllistymiseen ja samalla edesautat opinnäytetyöni valmistumista.

Toivon, että vastaat oheiseen kyselyyn viimeistään **maanantaina 15.5.2017 klo 23:59**. Kyselyyn vastaaminen vie noin 5 minuuttia ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja anonymisti. Vastaamisen edellytyksenä on, että olet suorittanut opintosi Laurea-ammattikorkeakoulussa sekä suorittanut opintoihin vaadittavan toisen työharjoittelun. Pääset kyselylomakkeeseen tästä linkistä: **linkki kyselyyn**

Kiitos jo etukäteen!

Terveisin Marika Heiskanen

Liite 2: Kyselylomake

KYSYMYKSETVASTAUKSET43

Osisio 1/3

Kysely työharjoittelun vaikutuksesta työllistymiseen

Ollaithan ystävällinen ja vastaisit lyhyeen, noin 5min kyselyyn toiseen työharjoittelun vaikutuksesta työllistymiseen.

Vastaaathan kyselyyn viimeistään maanantaina 15.5.2017 klo 23:59. Vastauksen edellytyksenä on, että olet suorittanut opintoasi Laurea ammattikorkeakoulussa sekä suorittanut opintoihin vaadittavan toisen työharjoittelun.

Kiitos jo etukäteen!

Taustatiedot

Kuvaus (valinnainen)

...

1. Sukupuoli *

☐ 1. Nainen

☐ 2. Mies

2. Ikä *

☐ 1. alle 18

☐ 2. 18-20

☐ 3. 21-25

☐ 4. 26-30

☐ 5. 31-35

☐ 6. 36-40

☐ 7. 41-45

☐ 8. 46-50

☐ 9. 51-55

☐ 10. 56-60

☐ 11. 61-65

☐ 12. 64+

3. Siviilisääty *

☐ 1. Yksin asuva

☐ 2. Avioliitossa

☐ 3. Kholissa

☐ 4. Avioliitossa

☐ 5. Rekisteröity parisuhde

4. Asuinkunta *

Lyhyt vastauskenttä

.....

10. Miten päädyit kyseiseen harjoittelupaikkaan? *

- ☐ 1. Hain itse
- ☐ 2. Tutun kautta
- ☐ 3. Koulun kautta
- ☐ 4. Suoritin työharjoittelun senhetkessä työpaikassani
- ☐ 5. Muu...

11. Mikä oli toisen työharjoittelusi ajankohta? *

- ☐ 1. Ensimmäisenä opiskeluvuonna
- ☐ 2. Toinena opiskeluvuonna
- ☐ 3. Kolmantena opiskeluvuonna
- ☐ 4. Myöhemmin kuin edellisellä vaihtoehdoissa
- ☐ 5. En ole suorittanut toista työharjoittelua

12. Missä ajassa suoritit toisen työharjoittelusi? *

- ☐ 1. 1-2kk
- ☐ 2. 3-4kk
- ☐ 3. 5-6kk
- ☐ 4. 7-8kk
- ☐ 5. 9-10kk
- ☐ 6. 11-12kk

13. Kuinka tarkasti mietit mihin haet toiseen työharjoitteluun? *

- ☐ 1. Erittäin tarkasti
- ☐ 2. Melko tarkasti
- ☐ 3. Melko vähän
- ☐ 4. En yhtään
- ☐ 5. En osaa sanoa

14. Mikä oli suurin päämääräsi hakiessasi toista työharjoittelupaikkaa? *

- ☐ 1. Työllistyä samaan yritykseen
- ☐ 2. Saada lisää työkokemusta
- ☐ 3. Selvittää omaa kiinnostusta työpaikkaa kohtaan
- ☐ 4. Saada vain opintojaksot suoritetuiksi
- ☐ 5. Muu...

Osio 2/3

Ty

Työllistyminen

Kurssi (valinnainen)

15. Työllistytkö samaan yritykseen suoraan toisesta työharjoittelusta? *

☐ 1. Heti
☐ 2. Valmistuttuani
☐ 3. Vuoden sisään
☐ 4. Yli vuoden päästä
☐ 5. En ollenkaan

16. Mikä oli mielestäsi syy siihen, että et työllistynyt yritykseen, jossa suoritit toisen työharjoittelusi? *

☐ 1. Halusin suorittaa koulun ensin loppuun
☐ 2. Halusin päästä muualle töihin
☐ 3. En viihtynyt työharjoittelussani
☐ 4. Yrityksellä ei ollut jatkuvaa työtavetta
☐ 5. Yrityksessä ei saanut palkata uusia työntekijöitä
☐ 6. Työllistytin harjoittelusta suoraan kyseiseen yritykseen
☐ 7. Muu...

17. Olisitko halunnut työllistyä yritykseen, jossa suoritit toisen työharjoittelun? *

☐ 1. Todella mielelläni
☐ 2. Mielelläni
☐ 3. Enkä
☐ 4. En olisi halunnut
☐ 5. Työllistytin yritykseen

18. Tarjottiinko sinulle työsuhteen jatkoa kyseisestä yrityksestä? *

☐ 1. Tarjottin, mutta kielsijöihin
☐ 2. Tarjottin, otin työpalkan vastaan
☐ 3. Ei tarjottu, enkä kysynyt
☐ 4. Kysyin itse työpalkkaa, sain sen
☐ 5. Kysyin itse työpalkkaa, mutta en saanut sitä

19. Millaisiin tehtäviin suuntaudit työelämässä toisen työharjoittelun jälkeen? *

- ☐ 1. Työllistytyn samaan yritykseen, jossa suoritin työharjoitteluni
- ☐ 2. Työllistytyn saman toimialan tehtäviin eri yritykseen
- ☐ 3. Työllistytyn toisen toimialan tehtäviin
- ☐ 4. En ole vielä työllistynyt

20. Millainen bruttopalkka sinulla oli toisessa työharjoittelussa? *

- ☐ 1. 0 euroa
- ☐ 2. 1 - 2000 euroa
- ☐ 3. 2001 - 3000 euroa
- ☐ 4. 3001 - 4000 euroa
- ☐ 5. 4001 - 5000 euroa
- ☐ 6. 5001 - 6000 euroa
- ☐ 7. 6001 - 7000 euroa
- ☐ 8. 7001 - 8000 euroa
- ☐ 9. Yli 8000 euroa

21. Kuinka tyytyväinen olit toisen työharjoittelun palkkaukseen? *

- ☐ 1. Erittäin tyytyväinen
- ☐ 2. Melko tyytyväinen
- ☐ 3. Ei pettymyt eikä tyytyväinen
- ☐ 4. Hieman pettymyt
- ☐ 5. Hyvin pettymyt

22. Kuinka suuri vaikutus toisella työharjoittelulla oli mielestäsi työllistymiseen? *

- ☐ 1. Erittäin suuri
- ☐ 2. Suuri
- ☐ 3. Jokin verran
- ☐ 4. Melko vähäinen
- ☐ 5. Ei mitään vaikutusta

23. Perustele miten toinen työharjoittelu vaikuttaa työllistymiseen? (viimeinen kysymys) *

Pitäkö vastauksesi?

Liite 3: Kysymyksen numero 14 avoimet vastaukset

Mikä oli suurin päämääräsi hakiessasi toista työharjoittelupaikkaa?

- Saada sitä työkokemusta, jota opiskelen, mahdollisimman tehokkaasti. Tiesin, että opin asioita joita en vielä osaa.
- Saada työkokemusta ja menin sinne minne otettiin.
- Palkallinen harjoittelu
- Hain töihin jo ennen harjoittelun alkua elannon (ja työkokemuksen) takia.
- Tein omaa vakituista työtäni, eikä ollut mahdollisuuttakaan hakea muualta harjoittelupaikkaa.

Liite 4: Kysymyksen numero 16 avoimet vastaukset

Mikä oli mielestäsi syy siihen, että et työllistynyt yritykseen, jossa suoritit toisen työharjoittelusi?

- Kohdat 1 ja 2
- Työllistyin ennen valmistumista, mutta noin 4 kuukautta työharjoittelun jälkeen. Suoraan työharjoittelun jälkeen ei ollut avoimia paikkoja kyseisessä yrityksessä.
- Sain vakituisen työpaikan muualta
- Työskentelin jo yrityksessä ennen työharjoittelua.
- Olin vain harjoittelijana, tarkoitus oli lähteä yrittäjäksi toiseen yritykseen. Mutta olisin kyllä saanut töitä jos olisin halunnut.
- Olin jo kyseisessä työssä.
- Minulle tarjottiin jatkoa, mutta siirryin toiseen firmaan töihin kun sain mieluisan työtarjouksen.
- Edelleen samassa yrityksessä
- Olin jo ollut ko. yrityksessä töissä vuosia

Liite 5: Kysymyksen numero 23 avoimet vastaukset

Perustele miten toinen työharjoittelu vaikuttaa työllistymiseen?

- Kokemusta alasta
- Harjoittelun kautta pääsee näyttämään omat taitonsa ja oman asenteen työtä kohtaan. Se helpottaa tietenkin työllistymistä.
- Kokemusta kertyy, jonka myötä myös ammatillinen osaaminen kasvaa
- Hyvin suoritettu työharjoittelu opintojen loppuvaiheessa antaa hyvän mahdollisuuden työllistymiseen
- Kokemus
- 2. työharjoittelun työpaikasta saatu työkokemus auttoi työllistymään alalle, jossa haluan työskennellä
- Toisen työharjoittelun työtehtävät voivat olla tukena tulevaisuutta varten
- Hoidin harjoittelun hyvin ja minua pyydettiin jäämään yritykseen myöhemmin.
- En osaa sanoa
- Jos on hyvä työssään harjoittelupaikassa saa luultavasti työn
- Olen alanvaihtaja ja haluan kyseiselle toimialalle. Koen, että ilman toista työharjoittelua en voisi työllistyä haluamalleni alalle. Vaikka en työllistynyt, olen vakuuttunut, että toinen harjoittelu on merkittävä CV:ssäni.
- Minulle tarjottiin työharjoittelu paikassa kesätöitä, mutta sain muualta vakituisen työpaikan.
- Kokemusta
- Jos työharjoittelun hoitaa hyvin, mahdollinen työpaikka on erittäin todennäköinen.
- Se voi kertoa opiskelijan motivaatiosta päästä sisään tietylle alalle. Esimerkiksi jos harjoittelu on palkaton, mutta opiskelija on kuitenkin päättänyt hakeutua siihen, vain kerryttääkseen työkokemusta alalta. Se kertoo mielestäni paljon motivaatiosta. Harjoittelun jälkeen kertynyt työkokemus auttaa työnhaussa ja voi helpottaa työnsaantia. Oma kokemus toisen työharjoittelun jälkeen oli tällainen, sillä sain melko helposti oman alan töitä, vaikka työkokemusta alalta ei ollut virallisesti kuin toinen työharjoittelu.
- Sain luotua hyviä kontakteja yritykseen ja he ottavat minut mielellään töihin, jos tarvetta.
- Näin alaa vaihtavana panostin palkattomaan harjoitteluun, josta sain niitä tietoja ja taitoja mitä toivoin. Sain ”jalan oven väliin” uudelle uralle. Minun kohdallani erittäin tärkeä harjoittelu vaikkakin tuli todella kalliiksi...
- Helppo sisäänpääsy kiinnostavaan yritykseen, pääsee näyttämään kyntensä
- Mahdollisuus ottaa opiskelija palkattomaan työharjoitteluun vastaa mielestäni nykypäivän orjatyötä. Annetaan tehtäväksi tehtävät joita kukaan muu ei ehdi / halua

- tehdä, varsinaisella työnkuvalla ei niin merkitystä. Toki harjoittelusta saa merkinnän CV:een, mutta harvaa paikkaa muutaman kuukauden harjoittelu kiinnostaa.
- Erittäin suuri merkitys ainakin minun kohdallani, sillä sain paljon uusia kontakteja ja opin paljon uutta
- Saa paljon kokemusta
- Itselläni ei toistaiseksi mitenkään vielä
- Se, millaisella asenteella teet työharjoittelun, vaikuttaa aivan varmasti työllistymiseen.
- Nimekäs yritys, näyttää hyvältä CV:ssä ja kuuluu kiinnostusten kohteisiini
- .
- Paljon, saa kokemusta yrityksen eri tehtävistä ja oppiminen on pääasia. Sitten kun oppii niin yritys hyödyntää mielellään harjoittelussa saamia taitoja oikeassa työsuhteessa. On ns. näyttöä siitä että pärjää ja handlaa asiat.
- Riippuu täysin minne harjoitteluun pääsee ja mitä työtehtäviä harjoittelussa pääsee tekemään.
- Olisin halunnut valita toisen työharjoittelupaikkani sen perusteella, millaiseen työhön haluaisin valmistumiseni jälkeen työllistyä. Uskon, että työharjoittelupaikalla on suuri vaikutus valmistumisen jälkeiseen työuran alkuun ainakin nuorilla opiskelijoilla, joilla ei työuraa ole vielä kertynyt. Jouduin itse suorittamaan toisen työharjoittelun käytännön syistä jo ensimmäisenä opiskeluvuoteni siihen työpaikkaan, jossa silloin työskentelin. Tein siis omia jo olemassa olevia työtehtäviäni ja suoritin samalla työharjoittelun. Tätä tulisi välttää viimeiseen asti, koska silloin ei työharjoittelusta saa mitään irti oman tulevaisuuden kannalta.
- Työkokemus, helpompi päästä uusiin tehtäviin töihin.
- Antaa paremmat mahdollisuudet työllistyä
- Riippuu niin siitä, miten itse sopeutuu taloon ja oppii työtehtävät, sekä siitä, onko organisaatiossa tarve lisätyöntekijälle. Omalla kohdallani oli erittäin suuri merkitys työllistymisen kannalta.
- Jos kiinnostava ala on löytynyt, on harjoittelulla iso rooli. Jos taas on tuuliajolla eikä selkeää suuntautuminen ole selvinnyt, päättyy harjoittelun suorittamaan vaan jonnekin. Tällöin työllistyminen voi olla hankalaa, jos ei ole aitoa kiinnostusta.
- Se lisäsi erikoistumistani kirjanpitoon
- Kaikki työkokemus antaa suuremmat mahdollisuudet työllistyä.
- Ei oikeastaan vaikuttanut omalta kohdalta mitenkään. Olen melko varma, että olisin saanut (harjoittelu)työpaikan jo omalla osaamisellani markkinoinnin ja myynnin parissa. Olen sitä mieltä, että "omaa juttuaan" etsivät opiskelijat eivät saa tarpeeksi ohjausta opettajilta, mutta hyötyvät huomattavasti, jos sopiva työharjoittelupaikka löytyy.

-
- Sieltä sai paljon oman alan kokemusta joka näyttää hyvältä CV:ssä ja on hyödyksi ajatellen työllistymistä jatkossa koulutusta vastaaviin tehtäviin.
- Vaikuttaa positiivisesti, samoin kuin mikä tahansa työkokemus. Työllistymisessä korostuvat työmotivaatio ja yrityksessä työskennelty aika, eli mikäli työ kiinnostaa ja sen tekee hyvin, todennäköisesti työpaikkaa sieltä tarjotaan. Työnantajakaan ei halua päästää irti hyvästä työntekijästä. Luonnollisesti vain, mikäli työnantajalla on mahdollisuus palkata harjoittelun jälkeen.
- Jos osaa hakea paikkaa jossa tarvitaan jatkossakin tekijää työhön, mitä menee tekemään niin työllistyminen on helpompaa.
- Työharjoittelun avulla voi saada niin sanotusti jalan oven väliin ja mahdollisuuden työllistyä kyseiseen yritykseen/virastoon. Harjoittelun kautta opiskelija saa mahdollisuuden näyttää olevansa hyvä ja arvokas työntekijä. Harjoittelijalta ei vaadita niin paljon kuin normi työhaun kautta töihin päässeeltä, joten se antaa tilaisuuden oppia rauhassa ja ilman sen kummempia paineita. Olen aina ollut ja olen edelleenkin sitä mieltä, että työtä tekemällä oppii parhaiten.
- työllistyin samaan yritykseen
- Omalla kohdallani työharjoittelut eivät olleet lainkaan merkityksellisiä työllistymisen kannalta, koska tein ne omalle työnantajalleni, omaa vakituista työtäni tehden.